

**ZÁKLADNÍ UKAZATELE
Z OBLASTI PRÁCE A SOCIÁLNÍHO
ZABEZPEČENÍ
V ČESKÉ REPUBLICE
VE VÝVOJOVÝCH ŘADÁCH A GRAFECH**

2019

Praha 2020

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK A PŘEHLED SYMBOLŮ	5
1. ÚVODNÍ SLOVO	7
1.1 Základní demografické a socio-ekonomické ukazatele	8
2. DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ	9
2.1 Počet vyplácených důchodů	10
2.2 Počet důchodců	11
2.3 Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů	12
2.4 Výdaje na důchody podle druhu důchodu (civilní sektor)	13
2.5 Podíl výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu	14
2.6 Podíl průměrného vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě	15
2.6.1 Podíl průměrného vypláceného starobního důchodu a průměrné mzdy (graf)	16
2.7 Přehled o zvýšeních vyplácených důchodů	17
3. NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ	19
3.1 Základní ukazatele nemocenského pojištění	20
3.1.1 Příjmy a výdaje v systému nemocenského pojištění (graf)	21
3.2 Relace průměrného denního nemocenského a průměrné denní mzdy	22
4. DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY A PĚSTOUNSKÉ PÉČE	23
4.1 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče	24
4.1.1 Struktura výdajů na dávky státní sociální podpory (graf)	25
4.2 Průměrný měsíční počet vyplácených dávek státní sociální podpory a pěstounské péče	26
5. DÁVKY POMOCI V HMOTNÉ NOUZI, DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A PŘÍSPĚVEK NA PÉČI	27
5.1 Dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči	28
5.2 Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením	29
5.2.1 Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči (graf)	30
6. SOCIÁLNÍ SLUŽBY	31
6.1 Pobytové sociální služby	32
6.2 Sociální služby podle zřizovatele v roce 2019	33
6.3 Ekonomické ukazatele v pobytových sociálních službách v roce 2019	34
6.4 Pečovatelská služba	35
7. PŘÍJMY DOMÁCNOSTÍ	37
7.1 Běžné příjmy sektoru domácností a průměrná mzda	38
7.1.1 Běžné příjmy sektoru domácností a průměrná mzda (graf)	39
7.2 Průměrná hrubá měsíční mzda podle odvětví (sekce CZ-NACE)	40
7.2.1 Průměrná hrubá měsíční mzda podle odvětví (sekce CZ-NACE) v roce 2019 (graf)	41
7.3 Sociální příjmy domácností	42

8.	ZÁKLADNÍ INFORMACE O TRHU PRÁCE	43
8.1	Základní ukazatele trhu práce	44
8.1.1	Počet uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst (graf)	45
8.2	Výdaje státního rozpočtu na státní politiku zaměstnanosti	46
9.	EVROPSKÝ SYSTÉM JEDNOTNÝCH STATISTIK SOCIÁLNÍ OCHRANY (ESSPROS)	47
9.1	Základní systém ESSPROS - výdaje na sociální ochranu podle funkcí sociální ochrany	49
9.1.1	Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP (graf)	50
9.2	Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích	51

Seznam zkratek a přehled symbolů

APZ	aktivní politika zaměstnanosti
CZ-NACE	klasifikace ekonomických činností
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ESA	Evropský systém národních a regionálních účtů v Evropské unii
ESF	Evropský sociální fond
ESSPROS	Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany
EU	Evropská unie
HDP	hrubý domácí produkt
CHPD	chráněná pracovní dílna
LAU	klasifikace nižších územních statistických jednotek
MF	Ministerstvo financí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NUTS	klasifikace územních statistických jednotek
OPZ	Operační program Zaměstnanost
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZP	osoba se zdravotním postižením
PAYGO	pay-as-you-go - průběžně financovaný důchodový systém
PPZ	pasivní politika zaměstnanosti
SPZ	státní politika zaměstnanosti
SSP	státní sociální podpora
SÚPM	společensky účelná pracovní místa
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VPM	volné pracovní místo
VPP	veřejně prospěšné práce
VŠPS	výběrové šetření pracovních sil
ZS	základní systém (ESSPROS)
-	jev se nevyskytoval
.	údaj není k dispozici
x	zápis není možný z logických důvodů
0	označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky

1. Úvodní slovo

Česká republika jako samostatný stát vznikla 1. ledna 1993 rozdělením bývalé České a Slovenské Federativní republiky. Rozlohou 78 866 km² náleží k menším střeoevropským státům s počtem 10,69 mil. obyvatel a hustotou osídlení 136 obyvatel/km².

Z hlediska územního výkonu státní správy byla na konci roku 2002 ukončena činnost okresních úřadů, jejich kompetence byly přeneseny na obce s rozšířenou působností a krajské úřady. Územní samospráva je vykonávána na úrovni jednotlivých obcí (cca 6,3 tis. obcí) a od 1. ledna 2000 rovněž na úrovni čtrnácti krajů (odpovídá členění NUTS 3) jakožto vyšších územně-samosprávných celků. Ty postupně převzaly některé funkce dříve zajišťované okresními úřady popřípadě ministerstvy.

V souvislosti s ekonomickou a sociální transformací probíhající po roce 1989 došlo k některým změnám v demografické charakteristice populace. K nejnápadnějším patřilo odsouvání založení rodin a narození dětí do pozdějšího věku. Počet narozených dětí klesal, od roku 1993 byl jejich počet nižší než počet zemřelých. V letech 2006 až 2012 však byl populační vývoj ve znamení početní převahy živě narozených nad zemřelými. V roce 2019 se v České republice živě narodilo 112,2 tis. dětí, počet zemřelých činil 112,4 tis. Celkový počet obyvatel České republiky činil k 31. prosinci 2019 cca 10 694 tis.

Příznivý ekonomický vývoj v roce 2019 dále zlepšoval situaci na trhu práce. Z hlediska hlavních ukazatelů trhu práce došlo v roce 2019 k meziročnímu nárůstu průměrného počtu zaměstnaných osob o 9 tis. (o 0,2 %) na 5 303 mil. osob. Meziročně se také zvýšil počet volných pracovních míst. Zatímco v závěru roku 2018 činil tento počet 324,4 tis., na konci roku 2019 se jednalo již o 341,0 tis. Z hlediska nezaměstnanosti pokračoval v roce 2019 pokles obecné míry nezaměstnanosti (metodika ILO) - v prosinci 2019 bylo ve věku 15-64 let nezaměstnaných 2,8 % osob, tj. meziročně o 0,4 p. b. méně. Podíl nezaměstnaných osob (počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu stejného věku) ke konci roku 2019 činil 2,9 %, což bylo o 0,2 p. b. méně než na konci roku 2018. Průměrný počet nezaměstnaných osob se meziročně snížil o 29,5 tis. na 212,4 tis. Na konci prosince 2019 dosáhl 215,5 tis., tj. meziročně o 16,0 tis. (o 6,9 %) uchazečů méně. Pozitivní skutečností je zejména výrazný pokles počtu dlouhodobě nezaměstnaných. V případě uchazečů evidovaných déle než 12 měsíců činil na konci roku 2019 tento pokles meziročně - 15,7 tis., u uchazečů nad 24 měsíců - 14,2 tis.

Základní demografické a socio-ekonomické ukazatele

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Počet obyvatel k 31. 12.		10 504	10 516	10 512	10 538	10 554	10 579	10 610	10 650	10 694	
0-14		1 541	1 560	1 577	1 601	1 624	1 647	1 671	1 693	1 710	
v tom ve věku		7 263	7 188	7 109	7 057	6 998	6 943	6 899	6 870	6 852	
15-64		1 701	1 768	1 826	1 880	1 932	1 989	2 040	2 087	2 132	
65+	tis. osob	108 673	108 576	106 751	109 860	110 764	112 663	114 405	114 036	112 231	
Živé narození		106 848	108 189	109 160	105 665	111 173	107 750	111 443	112 920	112 362	
Zemřelí		74,7	75,0	75,2	75,8	75,8	76,2	76,0	76,1	76,3	
Naděje dožití při narození:	roky	80,7	80,9	81,1	81,7	81,5	82,1	81,9	81,9	82,1	
muži		1 825	387	-2 409	4 195	-409	4 913	2 962	1 116	-131	
ženy		16 889	10 293	-1 297	21 661	15 977	20 064	28 273	38 629	44 270	
Přirozený přírůstek obyvatelstva	počet osob	18 714	10 680	-3 706	25 856	15 568	24 997	31 235	39 745	44 139	
Migrační saldo		4 062 323	4 088 912	4 142 811	4 345 766	4 625 378	4 796 873	5 110 743	5 408 766	5 748 668	
Celkový přírůstek obyvatelstva	mil. Kč	1,7	0,7	1,3	4,9	6,4	3,7	6,5	5,8	6,2	
HDP v běžných cenách		1,9	3,3	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	
Růst HDP (běžné ceny)	%	6,7	6,8	7,7	7,7	6,6	5,6	4,3	3,2	2,8	
Průměrná míra inflace		5 223	5 257	5 306	5 298	5 310	5 350	5 377	5 415	5 412	
Průměrný podíl nezaměstnaných osob	tis. osob										
Osoby ekonomicky aktivní											

Pramen: ČSÚ, MPSV

2. Důchodové pojištění

Důchodový systém ČR je založen na povinném základním důchodovém pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (tzv. první pilíř) a na doplňkovém penzijním spoření podle zákona č. 427/2011 Sb.

System základního důchodového pojištění je založený na povinné účasti a na průběžném financování (PAYGO). Jedná se o univerzální systém zabezpečující všechny ekonomicky aktivní osoby, jehož financování probíhá na základě solidarity mezi generacemi. Právní úprava je jednotná pro všechny pojištěnce. Určité odchylky v oblasti organizačního a administrativního zabezpečení platí v případech, kdy jsou příslušné k rozhodování orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti.

Ze základního důchodového pojištění se poskytují důchody starobní, invalidní a pozůstalostní (vdovské, vdovecké a sirotčí). Výše důchodu se skládá ze dvou složek, a to ze základní výměry (stanovené pevnou částkou stejnou pro všechny důchodce) a z procentní výměry stanovené podle délky doby pojištění a výše výdělků. O nároku na důchod, jeho výši a výplatě rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení a orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti. Po přijetí zákona o důchodovém pojištění v roce 1995 byla přijata řada legislativních změn s cílem reagovat na měnící se skutečnosti (např. ekonomické, demografické, sociální) týkajících se jednotlivých parametrů důchodového systému (výše pojistného, zvyšování důchodového věku, valorizační mechanismus, podmínky nároku, výpočet dávek apod.).

Žádosti o přiznání dávky důchodového pojištění sepisuje s občany okresní správa sociálního zabezpečení příslušná podle místa trvalého pobytu občana nebo místa hlášeného pobytu v ČR, jde-li o cizince. Okresní správa sociálního zabezpečení je povinna sepsat žádost o dávku důchodového pojištění; nesmí odmítnout sepsání žádosti, a to i když má za to, že občan nesplňuje podmínky stanovené pro nárok na dávku důchodového pojištění nebo není-li žádost občana doložena potřebnými doklady.

Počet vyplácených důchodů

v tis.

Rok	Důchod							celkem
	starobní	invalidní pro invaliditu stupně			vdovský	vdovecký	sirotčí	
		III.*	II.**	I.				
2000	1 919	382	155	-	619	79	57	3 210
2001	1 936	380	162	-	615	82	55	3 230
2002	1 921	382	171	-	612	85	56	3 227
2003	1 933	385	178	-	607	86	57	3 246
2004	1 965	388	184	-	604	88	56	3 285
2005	1 985	389	189	-	600	89	54	3 308
2006	2 024	390	199	-	598	91	53	3 355
2007	2 061	389	208	-	596	93	51	3 397
2008	2 102	383	216	-	594	94	49	3 438
2009	2 147	375	221	-	590	95	48	3 478
2010	2 306	248	57	170	587	96	48	3 511
2011	2 391	232	61	162	583	97	47	3 573
2012	2 398	221	65	164	580	98	48	3 574
2013	2 402	212	68	165	575	99	47	3 569
2014	2 420	206	70	166	570	99	46	3 576
2015	2 445	199	71	165	564	99	44	3 588
2016	2 465	194	74	168	560	100	42	3 603
2017	2 476	189	76	170	554	100	40	3 605
2018	2 485	183	77	173	549	100	40	3 606
2019	2 491	177	78	175	544	100	39	3 604

podíl ze všech důchodů v %

2000	59,8	11,9	4,8	-	19,3	2,5	1,8	100,0
2001	59,9	11,8	5,0	-	19,0	2,5	1,7	100,0
2002	59,5	11,9	5,3	-	19,0	2,6	1,7	100,0
2003	59,5	11,8	5,5	-	18,7	2,7	1,7	100,0
2004	59,8	11,8	5,6	-	18,4	2,7	1,7	100,0
2005	60,0	11,8	5,7	-	18,1	2,7	1,6	100,0
2006	60,3	11,6	5,9	-	17,8	2,7	1,6	100,0
2007	60,7	11,4	6,1	-	17,5	2,7	1,5	100,0
2008	61,1	11,1	6,3	-	17,3	2,7	1,4	100,0
2009	61,7	10,8	6,4	-	17,0	2,7	1,4	100,0
2010	65,7	7,1	1,6	4,8	16,7	2,7	1,4	100,0
2011	66,9	6,5	1,7	4,5	16,3	2,7	1,3	100,0
2012	67,1	6,2	1,8	4,6	16,2	2,8	1,3	100,0
2013	67,3	5,9	1,9	4,6	16,1	2,8	1,3	100,0
2014	67,7	5,7	2,0	4,6	15,9	2,8	1,3	100,0
2015	68,1	5,5	2,0	4,6	15,7	2,8	1,2	100,0
2016	68,4	5,4	2,1	4,7	15,5	2,8	1,2	100,0
2017	68,7	5,2	2,1	4,7	15,4	2,8	1,1	100,0
2018	68,9	5,1	2,1	4,8	15,2	2,8	1,1	100,0
2019	69,1	4,9	2,2	4,8	15,1	2,8	1,1	100,0

Pramen: ČSSZ

Pozn.:

Uveden počet důchodů vyplácených v prosinci včetně důchodů vyplácených do ciziny.

Vdovské a vdovecké důchody jsou uvedeny včetně souběhu s přímým důchodem.

* Do roku 2009 plné invalidní důchody.

** Do roku 2009 částečné invalidní důchody.

Počet důchodců

Rok	Starobní				Poměrný starobní	Invalidní pro invaliditu stupně			Vdovský a vdovecký	Sirotčí	Celkem
	celkem	nekrácený		krácený		III.	II.	I.			
		k věk. hr. ¹⁾	po inval. ²⁾								
celkem											
2011	2 326 984	1 716 138	109 057	498 803	2 986	227 640	58 034	159 359	42 131	45 693	2 873 004
2012	2 329 054	1 695 236	109 932	521 090	2 796	215 840	62 612	160 057	40 471	45 856	2 866 056
2013	2 329 050	1 675 415	110 279	540 711	2 645	206 484	65 616	161 314	38 863	45 258	2 857 856
2014	2 344 718	1 668 540	110 252	563 424	2 502	199 377	67 264	161 657	36 205	43 563	2 863 210
2015	2 369 847	1 672 791	110 276	584 435	2 345	196 901	69 400	163 491	33 655	41 941	2 884 841
2016	2 386 432	1 672 895	110 036	601 277	2 224	190 837	71 031	163 920	31 304	39 995	2 892 469
2017	2 395 517	1 667 195	109 480	616 744	2 098	185 457	72 708	166 077	29 266	38 522	2 895 963
2018	2 402 119	1 662 938	108 285	628 920	1 976	179 108	74 110	168 269	27 439	37 967	2 896 973
2019	2 407 043	1 657 457	106 950	640 802	1 834	173 364	75 278	170 341	26 103	37 627	2 897 527
muži											
2011	873 426	615 390	46 471	210 140	1 425	120 308	31 201	83 605	6 881	22 044	1 139 080
2012	879 610	611 058	46 652	220 595	1 305	114 453	33 734	82 238	6 889	22 190	1 140 727
2013	885 394	607 986	46 547	229 652	1 209	109 532	35 090	81 688	6 760	21 877	1 141 950
2014	896 559	609 320	46 178	239 939	1 122	105 622	35 593	80 542	6 471	21 089	1 147 479
2015	911 774	615 208	46 033	249 521	1 012	104 960	36 511	80 592	6 181	20 330	1 161 979
2016	926 010	622 850	45 686	256 540	934	101 588	36 888	79 482	5 917	19 455	1 171 031
2017	937 360	627 632	45 217	263 645	866	98 651	37 159	79 378	5 590	18 860	1 178 803
2018	946 004	631 397	44 512	269 287	808	95 121	37 497	79 066	5 318	18 608	1 183 589
2019	953 890	634 652	43 448	275 058	732	92 260	37 682	78 889	5 122	18 419	1 188 533
ženy											
2011	1 453 558	1 100 748	62 586	288 663	1 561	107 332	26 833	75 754	35 250	23 649	1 733 924
2012	1 449 444	1 084 178	63 280	300 495	1 491	101 387	28 878	77 819	33 582	23 666	1 725 329
2013	1 443 656	1 067 429	63 732	311 059	1 436	96 952	30 526	79 626	32 103	23 381	1 715 906
2014	1 448 159	1 059 220	64 074	323 485	1 380	93 755	31 671	81 115	29 734	22 474	1 715 731
2015	1 458 073	1 057 583	64 243	334 914	1 333	91 941	32 889	82 899	27 474	21 611	1 722 862
2016	1 460 422	1 050 045	64 350	344 737	1 290	89 249	34 143	84 438	25 387	20 540	1 721 438
2017	1 458 157	1 039 563	64 263	353 099	1 232	86 806	35 549	86 699	23 676	19 662	1 717 160
2018	1 456 115	1 031 541	63 773	359 633	1 168	83 987	36 613	89 203	22 121	19 359	1 713 384
2019	1 453 153	1 022 805	63 502	365 744	1 102	81 104	37 596	91 452	20 981	19 208	1 708 994

Pramen: ČSSZ

Pozn.:

1) Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku

2) Starobní důchod přiznaný invalidnímu důchodci po dosažení 65 let věku

Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

U vdovských, vdoveckých a sirotčích jen důchody vyplácené samostatně.

Nekrácený = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku.

Poměrný starobní = starobní důchody přiznané podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb.

a podle § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb. (krátká doba pojištění).

Trvale krácený = až 3 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 31 zák. č. 155/1995 Sb.

Dočasně krácený = až 2 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 30 zák. č. 155/1995 Sb.

Nekrácený = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku.

Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů

v Kč

Rok	Starobní				Poměrný starobní	Invalidní pro invaliditu stupně			Vdovský a vdovecký	Sirotčí	Celkem
	celkem	nekrácený		krácený		III.	II.	I.			
		k věk. hr. ¹⁾	po inval. ²⁾								
celkem											
2011	10 567	11 008	10 158	9 460	8 761	10 004	6 748	6 094	6 814	5 428	9 913
2012	10 793	11 274	10 368	9 641	8 934	10 141	6 714	6 021	6 929	5 544	10 093
2013	10 985	11 498	10 535	9 806	9 082	10 245	6 675	5 989	7 046	5 657	10 249
2014	11 090	11 630	10 616	9 893	9 136	10 262	6 662	5 911	7 083	5 703	10 337
2015	11 361	11 932	10 836	10 122	9 329	10 392	6 738	5 924	7 225	5 833	10 576
2016	11 475	12 068	10 904	10 216	9 364	10 395	6 745	5 883	7 277	5 874	10 675
2017	11 866	12 491	11 218	10 564	9 632	10 655	6 922	5 998	7 512	6 078	11 026
2018	12 435	13 103	11 668	11 066	10 066	11 059	7 205	6 207	7 856	6 351	11 539
2019	13 487	14 216	12 562	12 020	10 890	11 905	7 923	6 851	8 676	7 058	12 526
muži											
2011	11 714	12 177	11 179	10 571	9 858	10 482	7 036	6 399	5 920	5 414	10 835
2012	11 962	12 472	11 396	10 762	10 074	10 597	6 997	6 336	6 076	5 534	11 034
2013	12 165	12 713	11 559	10 929	10 277	10 676	6 961	6 305	6 240	5 645	11 202
2014	12 274	12 853	11 640	11 014	10 358	10 664	6 945	6 222	6 314	5 693	11 298
2015	12 562	13 179	11 855	11 257	10 642	10 759	7 013	6 231	6 475	5 825	11 550
2016	12 678	13 314	11 904	11 349	10 728	10 736	7 019	6 183	6 551	5 852	11 659
2017	13 093	13 765	12 214	11 720	11 009	10 982	7 199	6 294	6 815	6 067	12 040
2018	13 703	14 421	12 648	12 263	11 509	11 378	7 492	6 504	7 173	6 332	12 595
2019	14 807	15 592	13 544	13 263	12 396	12 226	8 214	7 147	7 898	7 053	13 634
ženy											
2011	9 599	10 031	8 867	8 559	7 445	9 435	6 405	5 752	6 989	5 440	9 102
2012	9 797	10 264	9 100	8 718	7 596	9 596	6 375	5 683	7 104	5 554	9 261
2013	9 970	10 463	9 304	8 868	7 717	9 730	6 338	5 659	7 216	5 668	9 402
2014	10 065	10 580	9 420	8 947	7 755	9 784	6 338	5 598	7 250	5 713	9 481
2015	10 315	10 858	9 669	9 152	7 918	9 951	6 428	5 622	7 394	5 840	9 704
2016	10 416	10 976	9 787	9 241	7 935	9 988	6 444	5 597	7 446	5 894	9 788
2017	10 772	11 359	10 133	9 558	8 210	10 266	6 627	5 724	7 677	6 089	10 107
2018	11 296	11 921	10 619	10 011	8 569	10 682	6 908	5 940	8 029	6 369	10 578
2019	12 292	12 972	11 545	10 908	9 373	11 526	7 628	6 592	8 866	7 062	11 514

Pramen: ČSSZ

Pozn.:

¹⁾ Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku²⁾ Starobní důchod přiznaný invalidnímu důchodci po dosažení 65 let věku

Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

U vdovských, vdoveckých a sirotčích jen důchody vyplácené samostatně.

Poměrný starobní = starobní důchody přiznané podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb.

a podle § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb. (krátká doba pojištění).

Trvale krácený = až 3 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 31 zák. č. 155/1995 Sb.

Dočasně krácený = až 2 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 30 zák. č. 155/1995 Sb.

Nekrácený = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku.

Výdaje na důchody podle druhu důchodu (civilní sektor)

v mil. Kč

Rok	Důchod							Celkem
	starobní	invalidní pro invaliditu stupně			vdovský	vdovecký	sirotčí	
		III.*	II.**	I.				
1998	114 605	24 578	6 162	-	13 747	831	1 882	161 805
1999	123 666	25 557	6 669	-	14 268	967	1 887	173 014
2000	130 932	26 412	7 012	-	14 534	1 055	1 975	181 921
2001	140 657	27 970	7 677	-	15 938	1 200	2 373	195 814
2002	150 772	30 222	8 501	-	17 078	1 368	2 498	210 440
2003	156 273	31 531	9 135	-	17 343	1 487	2 504	218 273
2004	163 026	32 719	9 631	-	17 408	1 532	2 567	226 883
2005	175 669	35 028	10 575	-	18 042	1 651	2 684	243 648
2006	188 949	37 239	11 802	-	18 924	1 810	2 740	261 464
2007	203 933	40 420	13 254	-	20 382	1 984	2 904	282 876
2008	222 105	42 446	14 952	-	20 871	2 096	3 066	305 536
2009	243 636	44 380	16 609	-	21 576	2 249	3 254	331 705
2010	265 985	30 870	4 295	12 516	21 018	2 263	3 214	340 162
2011	284 614	29 504	5 116	12 831	21 483	2 385	3 301	359 234
2012	295 140	28 067	5 250	12 159	21 463	2 443	3 341	367 864
2013	300 574	26 903	5 457	11 781	21 935	2 519	3 166	372 335
2014	305 668	26 062	5 608	11 683	21 731	2 553	3 101	376 406
2015	314 872	26 505	5 773	11 736	21 951	2 584	3 099	386 520
2016	321 033	24 964	5 956	12 048	21 149	2 621	3 134	390 904
2017	333 848	24 881	6 264	12 387	21 271	2 694	3 114	404 460
2018	351 235	25 039	6 658	13 106	21 601	2 792	3 246	423 677
2019	382 223	26 025	7 444	14 573	22 578	2 949	3 517	459 308

Pramen: ČSSZ

Pozn.:

Čistě výdaje v roce bez záloh poštám na výplatu důchodů.

Od roku 1999 bez bezmocnosti - dříve včetně.

* Do roku 2009 výdaje na plně invalidní důchody.

** Do roku 2009 výdaje na částečně invalidní důchody.

Podíl výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu

Rok	Výdaje na důchody* (v mld. Kč)	Hrubý domácí produkt v běžných cenách (v mld. Kč)	Podíl (v %)
1996	126,8	1 829,3	6,9
1997	150,2	1 971,0	7,6
1998	166,1	2 156,6	7,7
1999	177,9	2 253,0	7,9
2000	186,9	2 386,3	7,8
2001	201,1	2 579,1	7,8
2002	213,6	2 691,0	7,9
2003	225,8	2 823,5	8,0
2004	230,9	3 079,2	7,5
2005	247,4	3 285,6	7,5
2006	272,9	3 530,9	7,7
2007	289,9	3 859,5	7,5
2008	312,5	4 042,9	7,7
2009	339,8	3 954,3	8,6
2010	346,2	3 992,9	8,7
2011	368,1	4 062,3	9,1
2012	382,0	4 088,9	9,3
2013	382,8	4 142,8	9,2
2014	385,8	4 345,8	8,9
2015	395,2	4 625,4	8,5
2016	399,0	4 796,9	8,3
2017	414,4	5 110,7	8,1
2018	433,8	5 408,8	8,0
2019	471,6	5 748,7	8,2

Pramen: MF (státní závěrečný účet), ČSÚ (údaje o HDP po aktualizaci k 30. 6. 2020)

* včetně výdajů na důchody ozbrojených složek.

Podíl průměrného vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě

Rok	Průměrný starobní důchod* (v Kč)	Průměrná mzda (v Kč)		Relace důchodu ke mzdě (v %)	
		hrubá**	čistá***	hrubé	čisté
1990	1 731	3 286	2 586	52,7	66,9
1991	2 176	3 792	2 952	57,4	73,7
1992	2 413	4 644	3 563	52,0	67,7
1993	2 734	5 817	4 551	47,0	60,1
1994	3 059	6 896	5 351	44,4	57,2
1995	3 578	8 172	6 318	43,8	56,6
1996	4 213	9 676	7 520	43,5	56,0
1997	4 840	10 696	8 308	45,3	58,3
1998	5 367	11 693	9 090	45,9	59,0
1999	5 724	12 655	9 842	45,2	58,2
2000	5 962	13 490	10 447	44,2	57,1
2001	6 352	14 640	11 324	43,4	56,1
2002	6 830	15 711	12 082	43,5	56,5
2003	7 071	16 769	12 807	42,2	55,2
2004	7 256	17 882	13 601	40,6	53,3
2005	7 728	18 809	14 252	41,1	54,2
2006	8 173	20 050	15 506	40,8	52,7
2007	8 736	21 527	16 509	40,6	52,9
2008	9 347	23 280	17 714	40,2	52,8
2009	10 028	24 091	18 665	41,6	53,7
2010	10 093	24 526	18 962	41,2	53,2
2011	10 543	25 093	19 246	42,0	54,8
2012	10 770	25 903	19 903	41,6	54,1
2013	10 962	25 903	19 903	42,3	55,1
2014	11 065	26 357	20 216	42,0	54,7
2015	11 331	27 156	20 777	41,7	54,5
2016	11 439	28 250	21 526	40,5	53,1
2017	11 826	30 156	22 832	39,2	51,8
2018	12 391	32 510	24 463	38,1	50,7
2019	13 431	34 835	26 067	38,6	51,5

Pramen: MPSV

Pozn.:

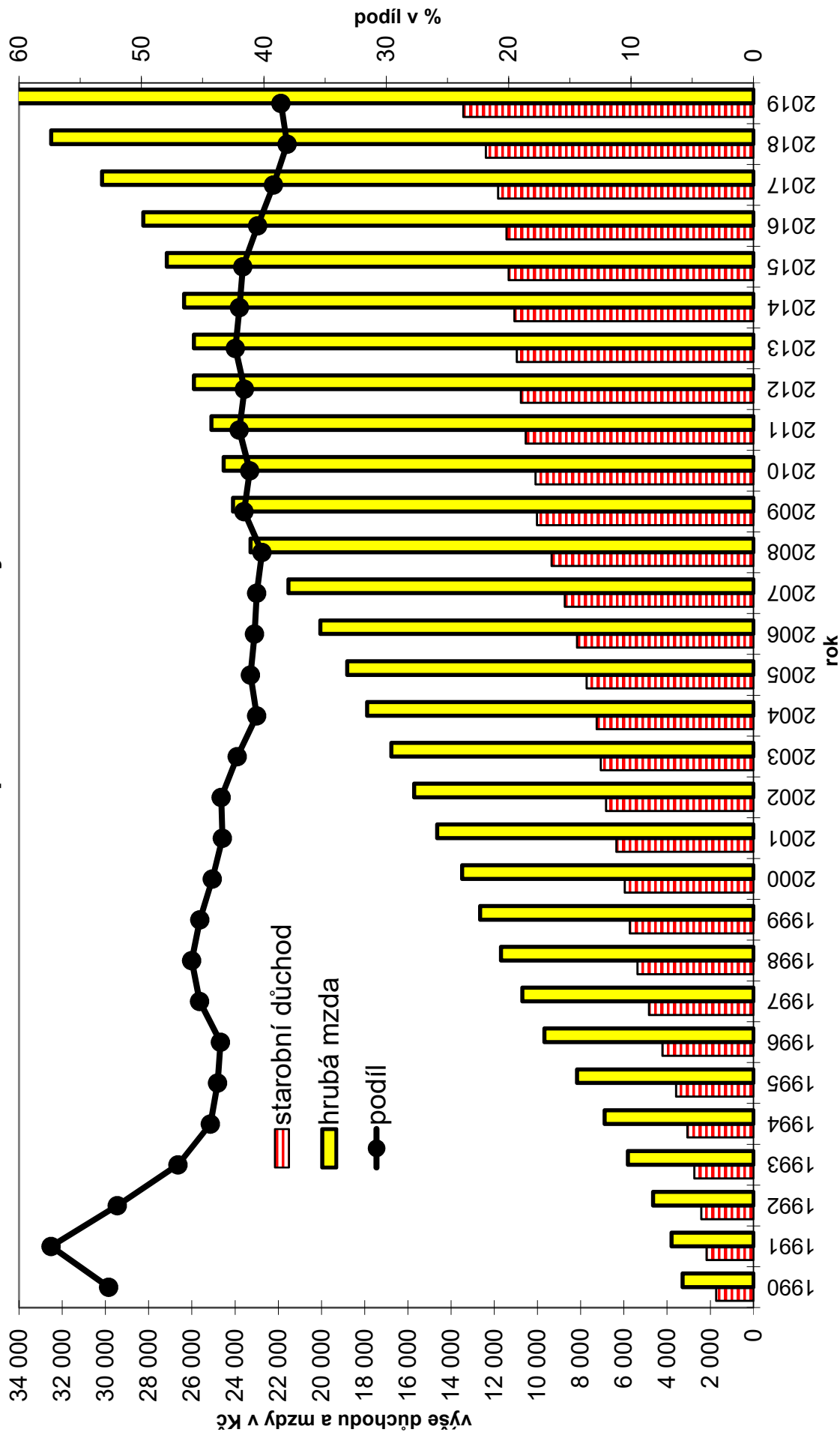
* Měsíční průměr roční výplaty starobního důchodu vypláceného samostatně (bez pozůstalostního).

** Jako průměrná hrubá mzda je uveden všeobecný vyměřovací základ (§ 17 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.) stanovený nařízením vlády ve výši průměrné měsíční mzdy zjištěné Českým statistickým úřadem.

*** Průměrná čistá mzda je průměrná hrubá mzda snížená o této mzdě odpovídající daň z příjmu a o pojistné zdravotního a sociálního pojištění. Částky mezd a důchodů jsou zvýšeny o státní vyrovnávací příspěvek v dobách, kdy náležel.

Graf č. 2.6.1

Vývoj podílu průměrného vypláčeného starobního důchodu* a průměrné mzdy**

* měsíční průměr roční výplaty důchodu vypláčeného samostatně ** průměrná mzda ve výši všeobecného vyměřovacího základu

Přehled o zvýšeních vyplácených důchodů

Měsíc zvýšení	Zvýšení			Základní výměra důchodu po zvýšení
	výměry důchodu		základní výměry důchodu	
	starodůchodců	novodůchodců		
říjen 1996	6,0%	6,0%	140 Kč	1 060 Kč
srpen 1997	8,0%	8,0%	200 Kč	1 260 Kč
červenec 1998	9,0%	5,0%	50 Kč	1 310 Kč
srpen 1999	7,5%	5,0%	-	1 310 Kč
prosinec 2000	9,0%	5,0%	-	1 310 Kč
prosinec 2001	11,0%	8,0%	-	1 310 Kč
leden 2003	4,0%	3,8%	-	1 310 Kč
leden 2004	2,5%	2,5%	-	1 310 Kč
leden 2005	5,4%	5,4%	90 Kč	1 400 Kč
leden 2006	6,0%	4,0%	70 Kč	1 470 Kč
leden 2007	6,6%	5,6%	100 Kč	1 570 Kč
leden 2008	3,0%	3,0%	130 Kč	1 700 Kč
srpen 2008	-	-	470 Kč	2 170 Kč
leden 2009	4,4%	4,4%	-	2 170 Kč
leden 2011	3,9%	3,9%	60 Kč	2 230 Kč
leden 2012	1,6%	1,6%	40 Kč	2 270 Kč
leden 2013	0,9%	0,9%	60 Kč	2 330 Kč
leden 2014	0,4%	0,4%	10 Kč	2 340 Kč
leden 2015	1,6%	1,6%	60 Kč	2 400 Kč
leden 2016	-	-	40 Kč	2 440 Kč
leden 2017	2,2%	2,2%	110 Kč	2 550 Kč
leden 2018	3,5%	3,5%	150 Kč	2 700 Kč
leden 2019	3,4%	3,4%	570 Kč	3 270 Kč
leden 2020 ¹⁾	5,2% + 151 Kč	5,2% + 151 Kč	220 Kč	3 490 Kč

Pramen: MPSV

Pozn.:

Starodůchodci = důchody přiznané před 1. 1. 1996. Novodůchodci = důchody přiznané po 31. 12. 1995.

¹⁾ Zákon č. 244/1999 Sb. stanovil, že zvýšení průměrného důchodu v roce 2020 bude činit 900 Kč, potřebná částka se stala součástí procentní výměry důchodu.

3. Nemocenské pojištění

Systém nemocenského pojištění je určen pro výdělečně činné osoby, které jsou při ztrátě příjmu v případech dočasné pracovní neschopnosti z důvodu nemoci nebo úrazu či karantény, ošetřování člena rodiny, těhotenství a mateřství nebo péče o dítě zabezpečeny peněžitými dávkami nemocenského pojištění.

Od 1. ledna 2009 je nemocenské pojištění upraveno zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Tímto předpisem došlo ke sjednocení právní úpravy nemocenského pojištění pro zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné a skupiny osob, jejichž účast na nemocenském pojištění byla upravena zvláštními právními předpisy. Nemocenské pojištění pro všechny pojištěnce (s výjimkou příslušníků ozbrojených sil, osob ve vazbě a odsouzených) provádí pouze okresní správy sociálního zabezpečení, nikoliv již zaměstnavatelé.

Na rozdíl od osob samostatně výdělečně činných, jejichž nemocenské pojištění zůstává dobrovolné, jsou zaměstnanci i nadále povinně účastni nemocenského pojištění. Povinná účast na nemocenském pojištění vzniká u zaměstnance, pokud splňuje podmínky stanovené zákonem o nemocenském pojištění: výkon práce na území České republiky a minimální výše sjednaného příjmu (jedná se o tzv. rozhodný příjem, jehož hranice je od roku 2019 stanovena na 3 000 Kč).

Z nemocenského pojištění byly do roku 2017 vypláceny následující dávky: nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, ošetrovné a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství. V roce 2018 byly zavedeny dvě nové dávky, a to dávka otcovské poporodní péče (od 1. 2. 2018) a dávka dlouhodobého ošetrovného (od 1. 6. 2018). Výše těchto dávek je odvozena od úrovně příjmů zaměstnance v rozhodném období (zpravidla období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vznikla sociální událost). Výpočet výše dávky je následně proveden na základě denního průměru těchto příjmů (tzv. denní vyměřovací základ), který je stanoveným způsobem limitován.

Od roku 2014 nemocenské opět přísluší od 15. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény (podpůrní doba trvá nejdéle 380 kalendářních dnů ode dne vzniku dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízení karantény, pokud není stanoveno jinak). Zaměstnanci, kterému trval pracovní vztah zakládající účast na nemocenském pojištění, je do okamžiku vzniku nároku na nemocenské poskytována zaměstnavatelem za pracovní dny a svátky náhrada mzdy. Až do poloviny roku 2019 náležela náhrada mzdy od 4. pracovního dne dočasné pracovní neschopnosti (při karanténě od prvního pracovního dne). Od 1. 7. 2019 byla tzv. karenční doba zrušena a zaměstnanci náleží náhrada mzdy, kterou poskytuje zaměstnavatel, od prvního pracovního dne dočasné pracovní neschopnosti.

Základní ukazatele nemocenského pojištění

	Měrná jednotka	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1.	Průměrný počet nemocensky pojištěných	4 253 139	4 310 960	4 211 549	4 471 889	4 440 326	4 464 057	4 507 012	4 571 305	4 671 825	4 732 737	4 732 889
2.	Nově hlášené případy pracovní neschopnosti	1 441 516	1 324 926	1 268 761	1 226 869	1 331 477	1 314 790	1 563 458	1 633 347	1 707 513	1 849 455	1 914 813
3.	Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti	64 956	59 208	55 924	56 493	58 587	60 235	66 817	70 252	72 677	77 158	81 205
4.	Prům. doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti	45,1	44,7	44,1	46,1	44,0	45,8	42,7	43,0	42,6	41,7	42,5
5.	Průměrné procento pracovní neschopnosti	4,18	3,76	3,64	3,45	3,62	3,70	4,06	4,20	4,26	4,47	4,70
6.	Příjmy z pojistného* (vybrané pojistné)	23 338	24 103	24 669	24 894	25 059	25 894	27 342	28 400	31 428	34 609	35 857
7.	Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	26 033	22 789	21 506	19 377	20 143	22 076	24 110	26 284	28 316	33 974	38 887
	z toho:											
	nemocenské	18 215	14 944	13 354	11 465	12 035	13 881	15 428	16 985	18 290	22 677	26 670
	podpora při ošetrování člena rodiny / ošetrovné	729	431	640	682	843	854	1 062	1 180	1 402	1 632	1 726
	peněžitá pomoc v mateřství	7 084	7 410	7 506	7 224	7 258	7 334	7 611	8 110	8 616	9 403	10 098
	vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	5	4	6	7	7	7	9	9	8	8	9
	otcovská poporodní péče	-	-	-	-	-	-	-	-	-	221	273
	dlouhodobé ošetrovné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	110
8.	Rozdíl mezi příjmy a výdaji	-2 695	1 314	3 163	5 517	4 916	3 818	3 232	2 117	3 113	635	-3 029
9.	Příjmy / výdaje	89,6	105,8	114,7	128,5	124,4	117,3	113,4	108,1	111,0	101,9	92,2

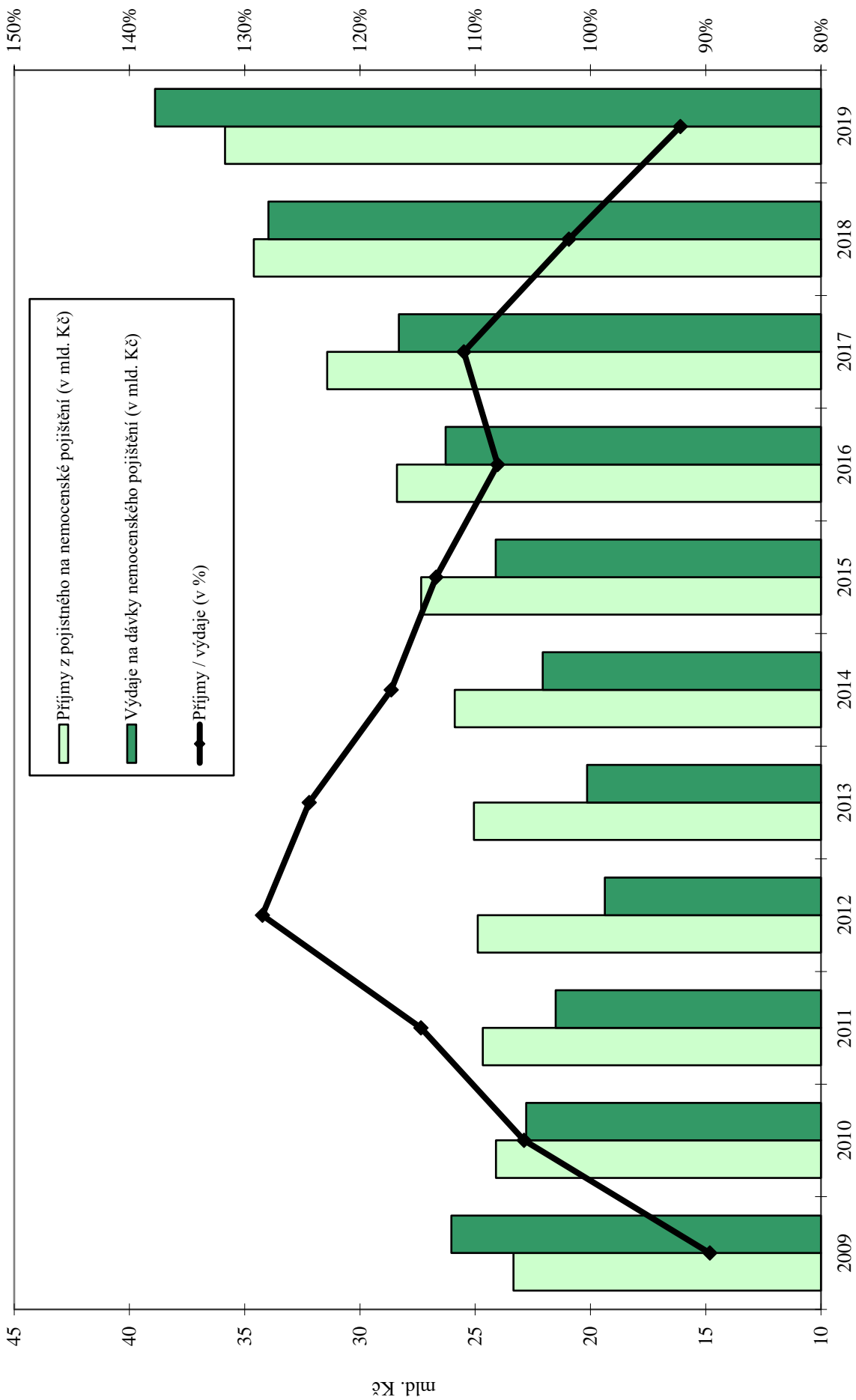
Pramen: ČSÚ, ČSSZ

Pozn.: Dávka "Otcovská poporodní péče" byla zavedena od 1. 2. 2018 a dávka "Dlouhodobé ošetrovné" od 1. 6. 2018.

* včetně pokut, penále, přírůžek k pojistnému a ostatních závazků a pohledávek

Graf č. 3.1.1

Příjmy a výdaje v systému nemocenského pojištění

Relace průměrného denního nemocenského a průměrné denní mzdy

Rok	Průměrná mzda* (v Kč)		Průměrné denní nemocenské*** (v Kč)	Relace prům. denního nemocenského k prům. denní mzdě (v %)
	měsíční	denní**		
1990	3 286	108	72	66,7
1991	3 792	125	77	61,6
1992	4 644	152	90	59,2
1993	5 817	191	106	55,5
1994	6 896	227	136	59,9
1995	8 172	269	146	54,3
1996	9 676	317	173	54,6
1997	10 696	352	150	42,5
1998	11 693	384	152	39,5
1999	12 655	416	158	38,1
2000	13 490	442	209	47,3
2001	14 640	481	226	47,0
2002	15 711	517	248	47,9
2003	16 769	551	262	47,5
2004	17 882	586	254	43,3
2005	18 809	618	260	42,1
2006	20 050	659	273	41,4
2007	21 527	708	285	40,2
2008	23 280	763	290	38,0
2009	24 091	792	361	45,6
2010	24 526	806	344	42,7
2011	25 093	825	353	42,8
2012	25 903	849	333	39,2
2013	25 903	852	335	39,3
2014	26 357	867	326	37,6
2015	27 156	893	336	37,6
2016	28 250	926	350	37,8
2017	30 156	991	370	37,3
2018	32 510	1 069	446	41,7
2019	34 835	1 146	491	42,8

Pramen: MPSV

* Průměrná mzda = všeobecný vyměřovací základ stanovený příslušným nařízením vlády.

** Průměrná denní mzda se vypočte jako podíl průměrné hrubé měsíční mzdy a průměrného počtu dní v měsíci.

*** Do roku 1996 uveden podíl výdajů na nemocenské a počtu kalendářních dnů pracovní neschopnosti podle údajů ČSÚ, přičemž pro období 1990 - 1992 jsou údaje přepočteny z pracovních dnů na kalendářní.

Od roku 1997 uváděn podíl výdajů na nemocenské a počtu proplacených dnů podle údajů ČSSZ.

4. Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče

Systém státní sociální podpory (upraven zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů) zabezpečuje adresnou pomoc rodinám s nezaopatřenými dětmi ve stanovených sociálních situacích, na jejichž řešení rodina vlastními silami a prostředky nestačí. Jedná se o různé obtížné životní situace, jako je například nedostatečný příjem, péče o novorozené nebo malé dítě, neúplnost rodiny apod. Systém rovněž finančně přispívá rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy k úhradě nákladů na bydlení. Dávky pěstounské péče, které byly do konce roku 2012 upraveny výše uvedeným zákonem, jsou od roku 2013 obsaženy v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právně ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Pěstounská péče je dítěti poskytována osobou v evidenci, která vykonává pěstounskou péči na přechodnou dobu, nebo osobou pečující (zejména pěstoun nebo poručník).

Nárok na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče má pouze fyzická osoba, jestliže ona a s ní společně posuzované osoby jsou hlášeny k trvalému pobytu na území České republiky (občané České republiky) nebo mají trvalý pobyt (cizinci) na území České republiky a mají zde bydliště (cizinci, kteří nemají trvalý pobyt na území České republiky, jsou oprávněnými osobami po uplynutí 365 dní ode dne hlášení k pobytu). Dávky náleží rovněž dalším osobám, které nemají na území České republiky trvalý pobyt, pokud zde mají bydliště. Do okruhu oprávněných osob spadají také občané Evropské unie, krytí příslušnými právními předpisy EU.

Při posuzování nároku na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče se netestuje majetek rodiny. Testovány jsou pouze příjmy rodiny - v roce 2019 se jednalo o přídavek na dítě, příspěvek na bydlení a porodné, bez ohledu na příjem rodiny se poskytoval rodičovský příspěvek, dávky pěstounské péče a pohřebné. Příjmy rozhodné pro nárok na výše uvedené testované dávky zahrnují především příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti a dále dávky nemocenského a důchodového pojištění a podporu v nezaměstnanosti včetně obdobných příjmů z ciziny. Dávky nejsou předmětem zdanění.

Základem pro určení hranice příjmů rodiny při posuzování nároku na příjmově testované dávky státní sociální podpory a pro stanovení výše některých dávek je životní minimum představující minimální společensky uznanou hranici peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb.

V souvislosti s procesem stabilizace veřejných rozpočtů došlo od roku 2008 k podstatným změnám v konstrukci většiny dávek státní sociální podpory a pěstounské péče. Další legislativní úpravy účinné od počátku roku 2011 byly provedeny s ohledem na potřebu úsporných opatření v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí: došlo ke zkrácení termínu pro volbu varianty čerpání u rodičovského příspěvku u čtyřleté varianty, u sociálního příplatku byl omezen nárok na tuto dávku, a to pouze na rodiny se zdravotně postiženým členem, porodné se nově začalo vyplácet pouze na prvorozené dítě za podmínky, že příjem v rodině za kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, ve kterém se dítě narodilo, nepřevýšil 2,4 násobek životního minima rodiny.

K dalším významným změnám v systému dávek státní sociální podpory došlo v rámci sociální reformy od roku 2012: byl zrušen sociální příplatek a nově upraven nárok na rodičovský příspěvek (rodiče mohou zpravidla pružně volit délku jeho pobírání i výši podle aktuální sociální situace rodiny, celkem tak mohou vyčerpat až 220 tis. Kč, nejdéle však do 4 let věku dítěte; výši příspěvku je možné měnit jednou za 3 měsíce). V případě dávek pěstounské péče došlo od roku 2013 ke změnám v jejich právní úpravě: došlo ke zvýšení částek odměny pěstouna a příspěvku na úhradu potřeb dítěte, byl zaveden příspěvek při ukončení pěstounské péče a rozšířen nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla. Od roku 2015 došlo ke změně nároku na porodné, kdy se tato dávka začala nově vyplácet i na druhé živě narozené dítě, zároveň došlo ke zvýšení hranice příjmů pro nárok na tuto dávku na 2,7 násobek životního minima rodiny. Od roku 2018 byl rozšířen okruh rodin s nárokem na přídavek na dítě, neboť se zvýšila hranice příjmů pro nárok z 2,4 na 2,7 násobku životního minima. Zároveň došlo ke zvýšení částek přídavku na dítě o 300 Kč pro děti pracujících rodičů.

Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče

v mil. Kč

	Rok														
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Dávky státní sociální podpory	přídavek na dítě	11 033	10 236	6 232	4 736	3 862	3 498	3 329	3 206	3 057	2 817	2 479	2 520	2 279	
	sociální příplatek	4 418	4 607	3 174	2 962	3 100	786	-2	-1	-1	0	0	0	0	
	příspěvek na bydlení	2 287	1 565	1 619	2 280	3 521	4 641	7 404	8 843	9 161	9 261	8 622	7 689	7 082	
	příspěvek na dopravu*	-1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	rodičovský příspěvek	13 526	28 690	28 294	28 586	27 722	25 709	24 950	24 338	22 913	22 480	22 625	22 984	24 959	24 470
	porodné	1 591	2 097	1 647	1 579	1 565	292	144	148	143	256	256	218	175	133
	pohřebné	513	509	71	17	16	15	15	14	13	14	13	13	13	12
ostatní**	89	57	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
celkem***	33 456	47 761	41 039	40 160	39 786	34 941	34 220	35 230	35 117	34 966	34 973	34 316	35 356	33 976	
Dávky pěstounské péče	příspěvek na úhradu potřeb dítěte	369	402	433	472	516	550	634	799	909	1 046	1 083	1 219	1 247	
	odměna pěstouna	203	353	393	433	471	504	583	1 191	1 424	1 734	1 813	2 525	2 626	
	příspěvek při převzetí dítěte	10	10	14	15	14	14	15	20	22	19	19	17	17	
	příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla	4	5	4	3	4	4	4	29	12	12	13	18	13	
	příspěvek při ukončení pěstounské péče	-	-	-	-	-	-	-	13	16	19	23	22	22	
celkem***	585	771	844	922	1 005	1 073	1 236	2 052	2 383	2 665	2 832	2 950	3 802	3 924	
Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče celkem	34 041	48 533	41 883	41 082	40 791	36 014	35 456	37 279	37 500	37 631	37 805	37 266	39 158	37 900	

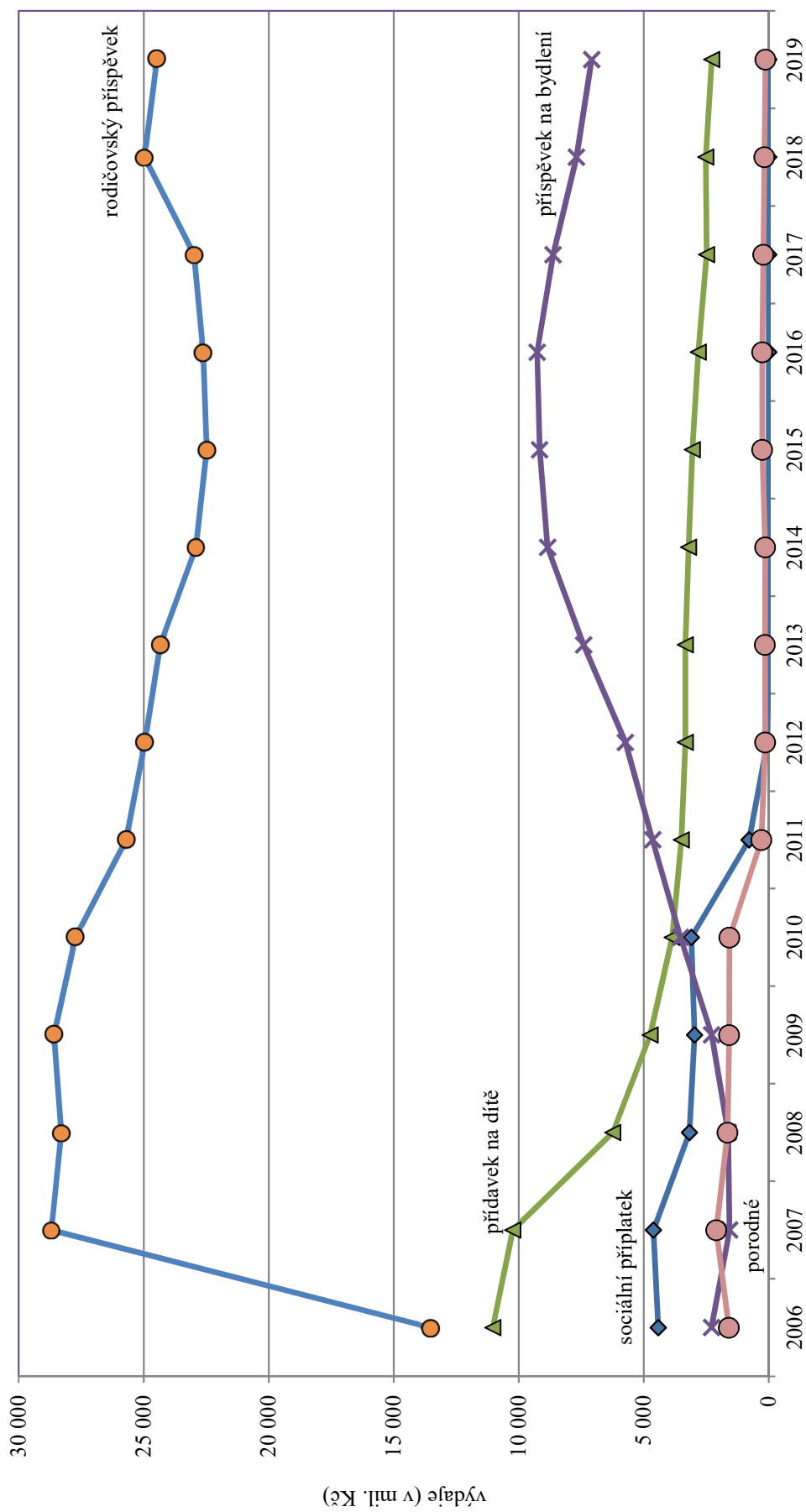
Pramen: MPSV

* příspěvek na dopravu náležel do 30. června 2004 (v roce 2005 a 2006 se jedná o vratky)

** zahrnuje výdaje na příspěvek na péči o dítě v zařízení (od 1. října 2005 do 31. května 2006) a příspěvek na školní pomůcky (od 1. června 2006 do 31. prosince 2007)

*** celkové výdaje zahrnují doplatky, přeplatky a vratky, nezahrnují převody na depozitní účet, převody zaniklých dávek, převody přeplatků z minulých let na příjmový účet státního rozpočtu a odvedené pojistné a daně z odměny pěstouna

Struktura výdajů na dávky státní sociální podpory

Pozn.:
Z důvodu přehlednosti grafu není křivka za pohřebné vložena.

Průměrný měsíční počet vyplácených dávek státní sociální podpory a pěstounské péče

v tis.

	Rok													
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Dávky státní sociální podpory	1 767	1 677	893	635	531	486	464	460	444	423	391	343	270	239
přídavek na dítě	299	242	167	148	150	27	1	0	0	0	0	0	0	0
sociální příplatek	236	117	87	96	121	143	163	193	220	225	221	207	185	165
příspěvek na bydlení	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
příspěvek na dopravu*	308	340	359	364	339	326	308	294	280	277	275	279	282	284
rodičovský příspěvek	9	10	10	10	10	2	1	1	1	2	2	2	1	1
porodné	9	9	1	0	0	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
pohřebné	5	5	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ostatní**	2 633	2 400	1 517	1 253	1 151	984	937	949	944	928	889	831	738	689
celkem	8	8	9	9	10	10	11	12	14	15	16	17	17	17
Dávky pěstounské péče	6	6	7	8	8	9	9	10	11	12	12	13	13	13
příspěvek na úhradu potřeb dítěte	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
odměna pěstouna	14	14	16	17	18	19	20	22	25	27	29	30	30	31
ostatní***	2 647	2 414	1 533	1 270	1 169	1 003	957	976	969	955	917	861	768	720
celkem														
Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče celkem														

Pramen: MPSV

* příspěvek na dopravu náležel do 30. června 2004 (v roce 2005 a 2006 se jedná o vratky)

** zahrnuje příspěvek na péči o dítě v zařízení (od 1. října 2005 do 31. května 2006) a příspěvek na školní pomůcky (od 1. června 2006 do 31. prosince 2007)

*** zahrnuje příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla a příspěvek při ukončení pěstounské péče (zaveden od roku 2013)

5. Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči

Systém pomoci v hmotné nouzi zavedený v roce 2007 (zákon č. 111/2006 Sb., zákon o pomoci v hmotné nouzi) zcela nově upravil podmínky poskytování pomoci fyzickým osobám při zajištění základních životních potřeb (situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní výživy, bydlením a mimořádnými událostmi). Hmotná nouze představuje stav, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Současně si tyto příjmy nemůže z objektivních důvodů zvýšit (vlastní prací, uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo využitím majetku) a vyřešit tak svoji nelehkou situaci vlastním přičiněním. Hlavním smyslem systému pomoci v hmotné nouzi je motivace k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojování základních životních potřeb a zabránění sociálnímu vyloučení.

Agenda dávek pomoci v hmotné nouzi, dávek pro osoby se zdravotním postižením a příspěvku na péči byla (vyjma systému státní sociální podpory) do konce roku 2011 zajišťována ze strany příslušných obecních úřadů. V souvislosti se sociální reformou došlo k 1. lednu 2012 k převodu této agendy na Úřad práce ČR.

V rámci systému pomoci v hmotné nouzi rozlišujeme tyto dávky:

1. *Příspěvek na živobytí* - pomáhá osobě či rodině při nedostatečném příjmu. Nárok na příspěvek vzniká, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí. Ta je stanovena pro každou osobu individuálně, a to na základě hodnocení její snahy a možností.
2. *Doplatek na bydlení* - řeší nedostatek příjmů k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory.
3. *Mimořádná okamžitá pomoc* - se poskytuje osobám s nízkými příjmy, které se ocitnou v takových situacích, které je nutné bezodkladně řešit: hrozba újmy na zdraví, postižení vážnou mimořádnou událostí (živelná pohroma, ekologická havárie apod.), hrozba sociálního vyloučení (např. při návratu z vězeňského nebo ústavního zařízení), nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje nebo k nákupu či opravě předmětů dlouhodobé potřeby, popřípadě k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí.

Zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (účinný od 1. 1. 2007) byl zaveden příspěvek na péči. Na tuto dávku má nárok osoba, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje v zákonem stanoveném rozsahu pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti. Osoba může z příspěvku na základě vlastní svobodné volby hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině.

Dávky pro osoby se zdravotním postižením napomáhají řešit nepříznivou životní situaci těchto osob poskytnutím prostředků na jejich potřeby související s bydlením, dopravou a zajištěním rehabilitačních a kompenzačních pomůcek. Do konce roku 2011 byly podmínky, za kterých se tyto dávky poskytovaly, upraveny vyhláškou MPSV č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Od roku 2012 se jedná o zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, který dosavadní typově široké spektrum dávek nahradil příspěvkem na mobilitu (opakující se dávka určená osobám, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace a opakovaně se v kalendářním měsíci dopravují nebo jsou dopravovány) a příspěvkem na zvláštní pomůcku (jednorázová dávka určená na pořízení zvláštní pomůcky umožňující zdravotně postižené osobě sebeobsahu nebo realizaci pracovního uplatnění, přípravu na budoucí povolání, získávání informací, vzdělávání anebo styk s okolím).

Dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči

	Měrná jednotka	Rok									
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019

Výdaje

Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem		3 882	4 982	7 751	10 510	11 295	10 518	9 255	7 364	5 353	4 409
příspěvek na živobytí		2 863	3 820	5 910	7 464	7 900	7 240	6 221	4 850	3 395	2 751
v tom	v mil. Kč	686	850	1 673	2 814	3 249	3 136	2 917	2 423	1 894	1 606
doplatek na bydlení											
mimořádná okamžitá pomoc		334	312	168	232	146	142	117	91	64	53
Příspěvek na péči		19 599	18 084	18 391	19 545	20 402	21 167	23 046	25 120	26 013	29 768

Průměrný měsíční počet vyplacených dávek

příspěvek na živobytí		91	103	116	150	161	149	126	101	79	63
Dávky pomoci v hmotné nouzi	v tis.	23	26	41	65	73	71	64	53	41	34
doplatek na bydlení											
mimořádná okamžitá pomoc		9	10	6	7	6	5	4	3	2	2
Příspěvek na péči		313	302	309	321	332	337	346	353	361	364

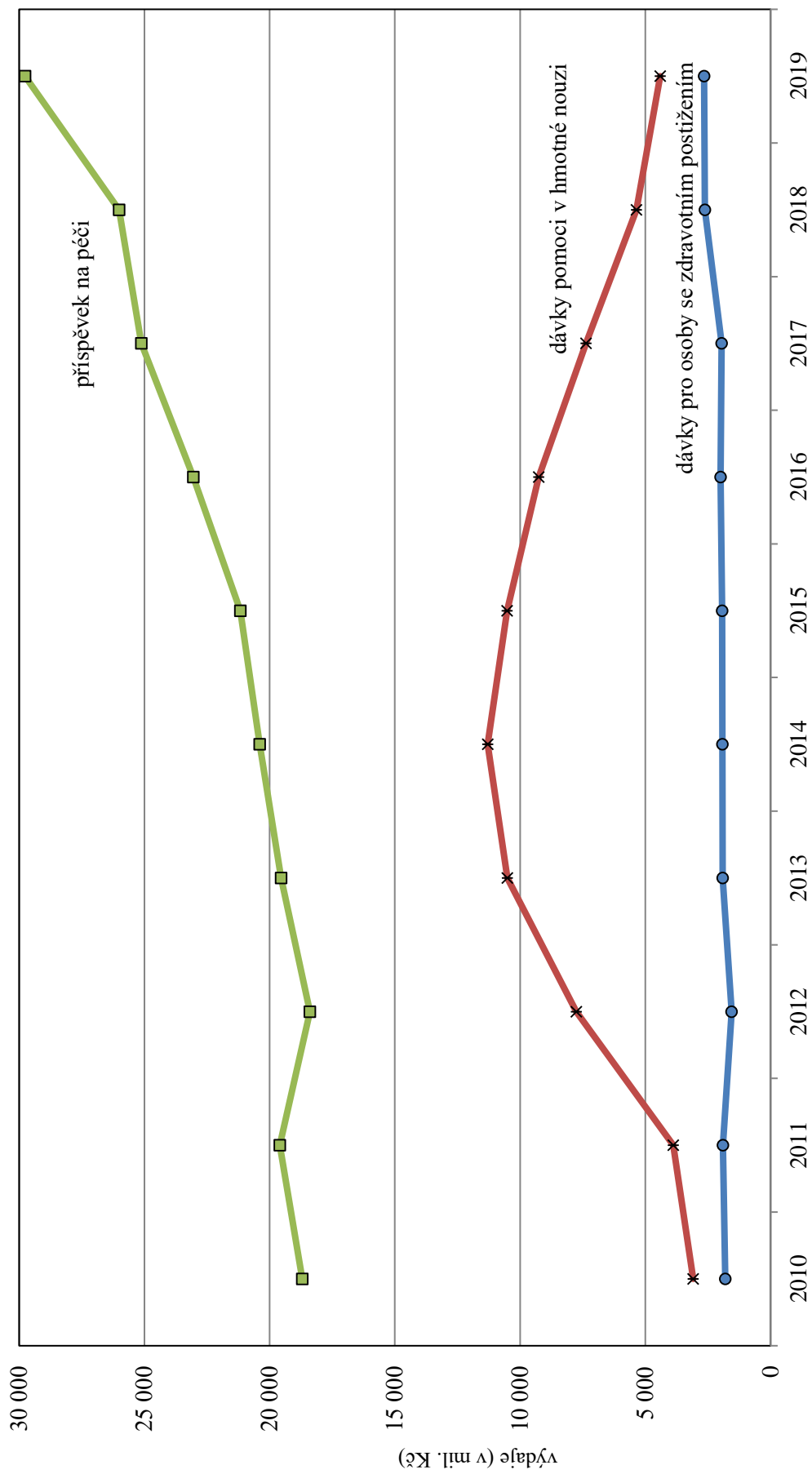
Pramen: MPSV a MF

Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením

	Rok									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Výdaje na dávky podle zákona č. 329/2011 Sb.			1 384	1 904	1 917	1 929	1 994	1 956	2 625	2 654
v tom		x	1 008	1 116	1 111	1 146	1 167	1 202	1 648	1 721
příspěvek na mobilitu			376	788	805	783	827	754	977	933
příspěvek na zvláštní pomůcku										
Výdaje na dávky podle vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb.	1 811	1 901	1 69	5	1	0,1	0	0	0	0
na zakoupení motorového vozidla	335	335								
na celkovou opravu motorového vozidla	3	6								
na zvláštní úpravu motorového vozidla	21	21								
na provoz motorového vozidla	931	884								
na úpravu bytu	54	56								
na individuální dopravu	33	32	169	5	1	0,1	0	0	0	0
na opatření zvláštních pomůcek	405	539								
nevidomým na opatření vodícího psa	8	8								
na úhradu za užívání bezbariérového bytu	10	9								
na úhradu za užívání garáže	2	1								
nevidomým na krmivo pro vodícího psa	5	4								
Dávky pro osoby se zdravotním postižením celkem	1 811	1 901	1 553	1 909	1 918	1 929	1 994	1 956	2 625	2 654

Pramen: MPSV

Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči

6. Sociální služby

Hlavním smyslem sociálních služeb je zajištění pomoci při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoci při zabezpečení chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psycho- a socioterapie a pomoc při prosazování práv a zájmů. Z hlediska uživatelů sociálních služeb se zejména jedná o rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti, návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu, dále rozvoj schopností a umožnění vést samostatný život, snížení sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života uživatele.

Zcela zásadní změny v oblasti sociálních služeb přinesl zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon) účinný od 1. ledna 2007. Jeho cílem je zajištění pomoci osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím nově definovaného spektra sociálních služeb. Pomocí se rozumí takové činnosti, které jsou nezbytné pro sociální začlenění osob a důstojné podmínky života odpovídající úrovni rozvoje společnosti. Podle zákona je poskytovaná pomoc:

- dostupná - z hlediska typu pomoci, územní dostupnosti, informační dostupnosti a v neposlední řadě také z hlediska ekonomického,
- efektivní - je uzpůsobena tak, aby vyhovovala potřebě člověka, nikoliv „potřebám“ systému,
- kvalitní - je zabezpečována způsobem a rozsahem, který odpovídá současnému poznání a možnostem společnosti,
- bezpečná - je zabezpečována tak, aby neomezovala oprávněná práva a zájmy osob,
- hospodárná - je zabezpečována tak, aby veřejné i osobní výdaje na poskytnutí pomoci v maximálně možné míře pokrývaly objektivizovaný rozsah potřeb.

Osobám v nepříznivé sociální situaci je v případě potřeby zajištění pomoci při soběstačnosti poskytována individuální dávka – příspěvek na péči, jehož výše odpovídá rozsahu potřeb (více viz předchozí kapitola). Příspěvek na péči je poskytován všem oprávněným osobám bez ohledu na to, zda je jim pomoc zajišťována s využitím přirozených zdrojů, zejména rodiny, nebo poskytovatelem sociálních služeb.

Zákon rovněž zavedl významnou novinku z hlediska nutnosti registrační povinnosti poskytovatele sociálních služeb. Zavedení registru poskytovatelů sociálních služeb (dostupný na <http://iregistr.mpsv.cz>) je základním předpokladem k získání přehledu o rozsahu a charakteru sítě sociálních služeb. Pro poskytovatele je zařazení do registru podmínkou k poskytování sociálních služeb a jedním z předpokladů pro čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů.

Zákonem byly rovněž vytvořeny podmínky pro „bezpečné, kvalitní a efektivní“ poskytování sociálních služeb s cílem ochrany osob oslabených ve schopnosti prosazovat svá práva a zájmy. Tyto podmínky se promítají ve spektru povinností poskytovatelů sociálních služeb a následně v systémech kontroly. Vedle standardních kontrolních postupů byl zaveden také systém dohledu nad kvalitou sociálních služeb prostřednictvím inspekce kvality poskytování sociálních služeb, který spočívá v odborném hodnocení podmínek a postupů poskytování sociálních služeb. Zákon dále zavedl podmínky odborné způsobilosti pracovníků v sociálních službách.

Stát i nadále určuje podmínky pro poskytování sociálních služeb, není však jejich poskytovatelem, s výjimkou 5 specializovaných ústavů sociální péče, u kterých je zřizovatelem MPSV ČR. Situace, kdy byl stát majoritním poskytovatelem sociálních služeb, skončila se zánikem okresních úřadů. Úlohou státu je podpora regionální a místní samosprávy v tom, aby byly schopny hodnotit souhrn potřeb jejich obyvatel a na tomto základě vytvářet typové a územně dostupné sítě sociálních služeb.

Pobytové sociální služby

Sociální služba	Rok 2017			Rok 2018			Rok 2019		
	počet	kapacita služby (počet lůžek)	počet uživatelů k 31. 12.	počet	kapacita služby (počet lůžek)	počet uživatelů k 31. 12.	počet	kapacita služby (počet lůžek)	počet uživatelů k 31. 12.
Týdenní stacionáře	57	868	770	51	820	731	49	782	718
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	204	12 231	11 815	204	11 999	11 630	204	11 854	11 472
Domovy pro seniory	519	37 037	35 501	525	37 048	35 489	524	36 688	35 275
Domovy se zvláštním režimem	322	18 853	17 856	341	20 075	18 954	349	20 904	19 833
Chráněné bydlení	207	4 014	3 766	210	4 104	3 888	210	4 063	3 837
Azylové domy	214	7 199	5 451	217	7 265	5 289	211	7 122	5 568
Domy na půl cesty	36	396	259	37	407	276	34	380	228
Terapeutické komunity	14	237	194	15	249	171	15	249	189
Zařízení pro krizovou pomoc*	11	42	9	13	48	10	12	45	12
Centra sociálně rehabilitačních služeb*	19	361	308	17	299	166	19	32	201
Služby následné péče*	20	265	219	23	276	215	24	296	214
CELKEM ČR	1 623	81 503	76 148	1 653	82 590	76 819	1 651	82 415	77 547

Pramen: MPSV

* jedná se pouze o pobytovou formu dané sociální služby

Sociální služby podle zřizovatele v roce 2019

Sociální služba	CELKEM		Státní		Krajské		Obecní		Církevní		Ostatní	
	počet	lůžková kapacita	počet	lůžková kapacita	počet	lůžková kapacita	počet	lůžková kapacita	počet	lůžková kapacita	počet	lůžková kapacita
Centra denních služeb	78	0	0	0	5	0	16	0	24	0	33	0
Denní stacionáře	266	0	2	0	30	0	80	0	61	0	93	0
Týdenní stacionáře	49	782	1	87	21	355	7	83	9	72	11	185
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	204	11 854	5	626	142	9 405	26	1 099	14	295	17	429
Domovy pro seniory	524	36 688	0	0	177	15 655	167	13 765	65	2 404	115	4 864
Domovy se zvláštním režimem	349	20 904	0	0	125	7 540	74	4 552	23	678	127	8 134
Chráněné bydlení	210	4 063	3	94	99	2 144	14	208	34	494	60	1 123
Azylové domy	211	7 122	0	0	8	278	44	1 349	79	2 706	80	2 789
Domy na půl cesty	34	380	0	0	1	3	2	10	7	75	24	292
Zařízení pro krizovou pomoc	44	45	0	0	1	0	2	1	11	9	30	35
Nízkoprahová denní centra	63	0	0	0	0	0	5	0	32	0	26	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	245	0	0	0	2	0	18	0	81	0	144	0
Noclehárny	78	0	0	0	1	0	18	0	29	0	30	0
Terapeutické komunity	15	249	0	0	1	15	0	0	2	27	12	207
Sociální poradny	523	0	2	0	25	0	36	0	86	0	374	0
Sociálně terapeutické dílny	155	0	1	0	27	0	5	0	37	0	85	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	292	320	3	66	6	0	3	0	54	92	226	162
Pracoviště rané péče	47	0	1	0	1	0	2	0	12	0	31	0
Intervenční centra	18	0	0	0	6	0	0	0	4	0	8	0
Služby následné péče	45	296	1	11	1	6	1	11	6	41	36	227
CELKEM ČR	3 450	82 703	19	884	679	35 401	520	21 078	670	6 893	1 562	18 447

Pramen: MPSV

Ekonomické ukazatele v pobytových sociálních službách v roce 2019

Sociální služba	Příjmy (v mil. Kč)			Výdaje (v mil. Kč)		
	celkem	z toho úhrady za		celkem	v tom	
		ubytování a stravování	poskytovanou péči		neinvestiční	investiční
Týdenní stacionáře	393	41	45	405	392	13
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	7 123	1 239	1 235	6 948	6 591	357
Domovy pro seniory	15 830	4 319	3 145	15 559	15 095	464
Domovy se zvláštním režimem	9 831	2 462	2 149	9 735	9 523	212
Chráněné bydlení	1 423	296	161	1 401	1 350	50
Azylové domy	1 024	167	0	1 030	990	40
Domy na půl cesty	75	8	0	76	71	5
Terapeutické komunity	124	12	0	124	122	2
Zařízení pro krizovou pomoc*	19	0	0	19	19	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb*	98	10	3	95	94	1
Služby následné péče*	86	8	0	86	86	0

Pramen: MPSV

* jedná se pouze o pobytovou formu dané sociální služby

Pečovateľská služba

Rok	Výdaje na službu celkem (v mil. Kč)	Počet uživatelů	Průměrná roční úhrada od 1 uživatele služby (v Kč)
2004	2 148	109 475	1 859
2005	1 593	112 927	2 028
2006	1 637	105 088	2 156
2007	1 591	98 373	4 263
2008	1 643	111 871	4 261
2009	1 903	114 364	5 063
2010	1 984	113 238	5 248
2011	2 101	113 607	5 802
2012	2 133	113 041	6 164
2013	2 233	111 048	6 078
2014	2 317	109 962	6 484
2015	2 493	111 375	6 886
2016	2 633	106 673	7 436
2017	3 000	103 604	7 652
2018	3 474	103 312	7 739
2019	3 847	104 658	8 189

Pramen: MPSV

7. Příjmy domácností

Nejvýznamnější část běžných příjmů domácností, jak je zřejmé z objemových ukazatelů statistiky národních účtů ČSÚ, představují náhrady zaměstnancům, a to především mzdy a platy (základní mzdy a platy, prémie a odměny, odstupné, naturální mzdy nezahrnuté v základní mzdě jako např. hodnota výrobků a služeb poskytovaných zaměstnancům zdarma nebo se slevou, hodnota uniforem a stravenek, příspěvky na rekreaci, kulturu, sport aj.). Podíl mezd a platů (v tomto pojetí) na náhradách zaměstnanců v posledních 11 letech v podstatě stagnuje (na cca 76 %), jejich podíl na běžných příjmech domácností se v tomto období pohyboval v intervalu od 38,7 % do 41,7 %.

V roce 2019 dosáhly běžné příjmy sektoru domácností celkem 4 596,1 mld. Kč. Proti roku 2018 nominálně vzrostly o 8,8 % (o 371,2 mld. Kč) a reálně o 5,8 %. Dalšími složkami tvořícími běžné příjmy domácností jsou sociální dávky a smíšený důchod (v obou položkách cca 16,0 % podíl), důchody z vlastnictví a tzv. ostatní běžné transfery (náhrady z neživotního pojištění, výhry ze sázek, loterií apod.) s 5 %, resp. s 6,7 % podílem.

Jiným ukazatelem používaným k hodnocení vývoje životní situace domácností je průměrná hrubá měsíční mzda představující podíl mezd bez ostatních osobních nákladů, který připadá na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc (před snížením o pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, o platby daně z příjmů a event. o další zákonné srážky). V poslední dekádě se její meziroční dynamika pohybovala v rozmezí od -0,1 % do 8,1 %, v reálném vyjádření (tj. snižená o vliv růstu spotřebitelských cen) od -1,5 % do +5,9 %.

Průměrná měsíční nominální mzda (na přepočtené počty zaměstnanců) v národním hospodářství v roce 2019 činila 34 111 Kč a meziročně vzrostla o 6,4 % (2 060 Kč), v roce 2018 se meziročně zvýšila o 8,1 % (o 2 413 Kč).

Podíl sociálních příjmů ve struktuře celkových příjmů domácností dosáhl 15,5 % a zůstal tak na stejné úrovni jako v roce 2018. Celkový objem sociálních příjmů domácností dosáhl částky 578,6 mld. Kč, což představuje oproti roku 2018 nárůst o 8,2 % (o 43,7 mld. Kč). Objemově nejdůležitější složku (79,0 %) sociálních transferů v roce 2019 představovaly dávky důchodového pojištění (456,9 mld. Kč). Oproti roku 2018 se jednalo o nárůst o 8,7 % (o 36,6 mld. Kč).

Běžné příjmy sektoru domácností a průměrná mzda

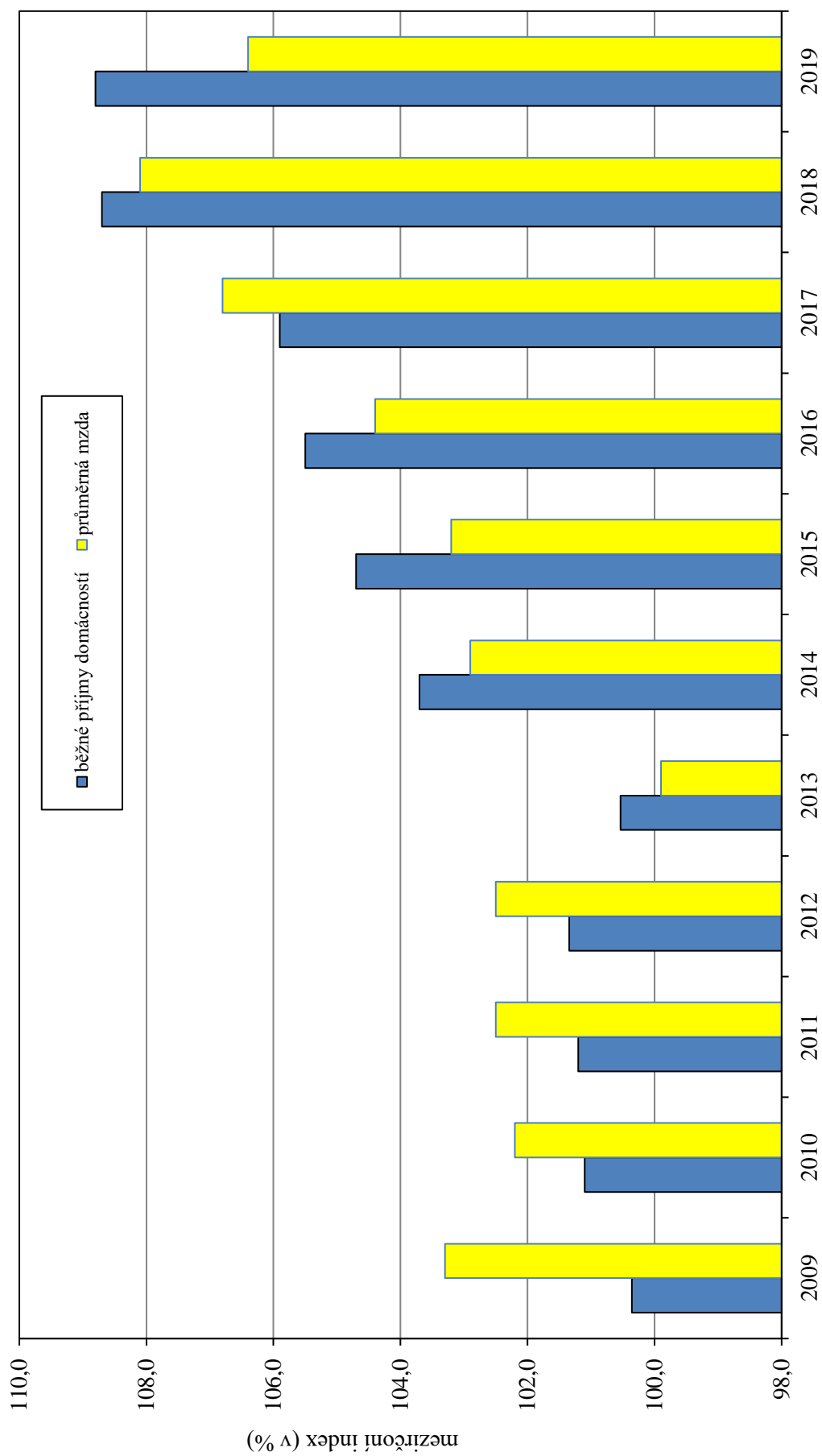
	Měrná jednotka	Rok															
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019					
Běžné příjmy domácností*																	
celkem	mld. Kč	3 074,0	3 107,3	3 145,6	3 187,8	3 204,9	3 323,5	3 480,7	3 672,1	3 887,8	4 224,9	4 596,1					
meziroční index	%	100,4	101,1	101,2	101,3	100,5	103,7	104,7	105,5	105,9	108,7	108,8					
z toho: mzdy a platy *																	
celkem	mld. Kč	1 190,7	1 208,2	1 237,3	1 272,7	1 287,0	1 341,0	1 410,2	1 493,1	1 615,8	1 760,9	1 874,3					
meziroční index	%	98,5	101,5	102,4	102,9	101,1	104,2	105,2	105,9	108,2	109,0	106,4					
Průměrná mzda																	
(na přepočtené počty)**																	
celkem	Kč	23 344	23 864	24 455	25 067	25 035	25 768	26 591	27 764	29 638	32 051	34 111					
meziroční index	%	103,3	102,2	102,5	102,5	99,9	102,9	103,2	104,4	106,8	108,1	106,4					

Pramen: ČSÚ

* v pojetí statistiky národních účtů ČSÚ, vlastní propočty MPSV

** data ČSÚ (k 4. 6. 2020)

Běžné příjmy sektoru domácností a průměrná mzda

Průměrná hrubá měsíční mzda podle odvětví (sekce CZ-NACE)

(v Kč)

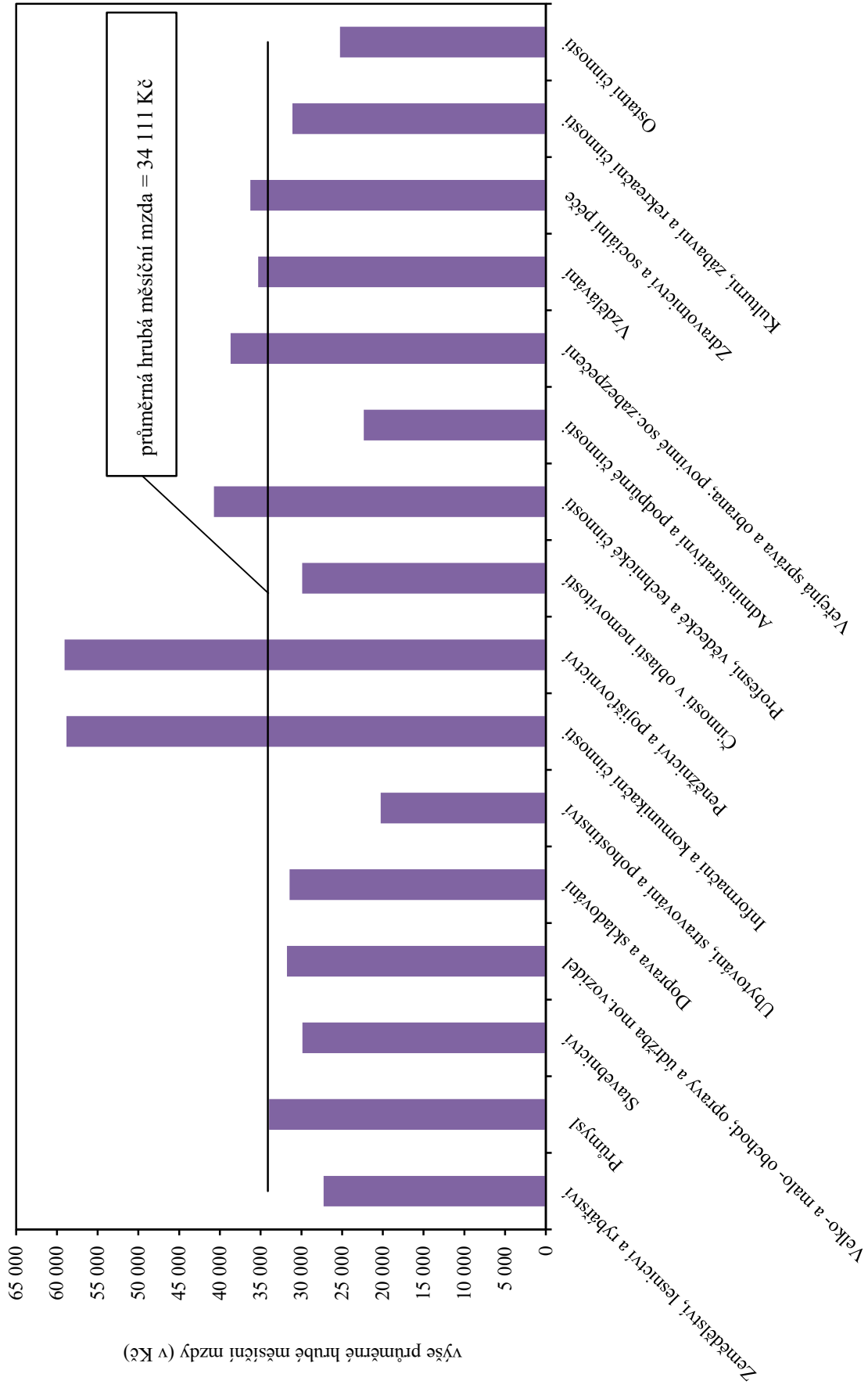
	Rok											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Průměrná hrubá měsíční mzda v ČR	23 344	23 864	24 455	25 067	25 035	25 768	26 591	27 764	29 638	32 051	34 111	
zemědělství, lesnictví a rybnářství	17 644	18 465	19 003	19 855	20 545	21 320	21 668	22 634	23 831	25 486	27 278	
průmysl a stavebnictví	22 625	23 639	24 392	25 132	25 336	26 176	26 857	28 000	29 910	32 227	33 963	
těžba a dobývání	28 312	30 270	31 531	32 529	31 442	31 299	31 800	31 602	33 483	36 028	37 204	
zpracovatelský průmysl	21 968	22 982	23 781	24 472	24 796	25 710	26 457	27 676	29 585	31 893	33 586	
výroba a rozvod elektriny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	39 436	40 299	40 203	42 662	40 764	41 100	40 449	41 432	43 595	46 375	49 288	
zásobování vodou; činnosti související s odp. vodami, odpady a sanacemi	22 049	23 059	23 166	23 724	23 622	24 250	24 768	25 394	26 941	28 736	30 689	
stavebnictví	22 022	22 284	22 797	22 861	22 388	22 967	23 979	24 944	25 995	28 193	29 860	
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	21 358	22 040	22 814	23 329	23 133	23 900	24 911	26 097	28 040	29 986	31 777	
doprava a skladování	23 000	23 064	23 063	23 293	23 415	23 879	24 657	25 822	27 438	29 462	31 441	
ubytování, stravování a pohostinství	12 330	13 204	13 133	13 255	13 736	13 971	14 845	15 701	17 480	19 272	20 274	
informační a komunikační činnosti	43 083	43 793	45 336	46 652	46 158	47 872	49 003	50 146	52 814	56 724	58 836	
peněžnictví a pojišťovnictví	46 124	46 188	47 663	50 807	46 321	48 263	48 729	50 103	52 051	54 882	59 050	
činnosti v oblasti nemovitostí	20 715	21 346	22 346	22 563	22 157	22 764	23 564	24 524	26 038	28 116	29 894	
profesní, vědecké a technické činnosti	31 789	31 603	32 384	32 825	31 833	32 564	33 891	34 863	36 864	39 006	40 742	
administrativní a podpůrné činnosti	15 927	15 953	16 551	17 044	16 837	17 202	17 579	18 586	19 571	20 955	22 344	
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	27 045	26 939	26 328	26 711	26 753	27 584	28 869	30 488	32 982	36 323	38 673	
vzdělávání	23 429	23 033	23 775	24 403	24 829	25 271	25 728	26 711	28 386	31 464	35 295	
zdravotnictví a sociální péče	23 032	23 595	24 681	25 080	25 134	25 774	26 971	28 289	30 931	33 871	36 274	
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	19 434	19 830	19 861	20 813	20 513	21 306	22 051	23 522	25 533	28 404	31 084	
ostatní činnosti	18 340	18 356	19 217	19 373	19 862	20 293	20 801	21 467	22 422	23 710	25 273	

Pramen: ČSÚ (údaje k 4. 6. 2020)

Pozn.:

Údaje se týkají pouze zaměstnanců v pracovním poměru ke zpravodajské jednotce. Zahrnuti nejsou osoby vykonávající veřejné funkce, např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů, soudci aj. V údajích o průměrných mzdách se jedná o mzdy v tomto období zúčtované k výplatě.

Průměrná hrubá měsíční mzda podle odvětví (sekce CZ-NACE) v roce 2019

Sociální příjmy domácností

	Sociální příjmy (v mil. Kč)							Meziroční index (v %)						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Dávky důchodového pojištění ¹⁾	371 098	373 938	382 876	386 373	401 437	420 289	456 908	100,8	102,4	100,9	103,9	104,7	108,7	
Dávky nemocenského pojištění ²⁾	20 125	22 056	24 085	26 258	28 280	33 931	38 841	109,6	109,2	109,0	107,7	120,0	114,5	
Dávky státní sociální podpory a péčovské péče ³⁾	37 279	37 500	37 631	37 805	37 266	39 158	37 900	100,6	100,3	100,5	98,6	105,1	96,8	
Podpory v nezaměstnanosti ⁴⁾	9 653	9 263	8 278	8 221	7 821	7 514	8 116	96,0	89,4	99,3	95,1	96,1	108,0	
Dávky pro osoby se zdravotním postižením	1 909	1 918	1 929	1 994	1 956	2 625	2 654	100,5	100,6	103,3	98,1	134,2	101,1	
Dávky pomoci v hmotné nouzi	10 510	11 295	10 518	9 255	7 364	5 353	4 409	107,5	93,1	88,0	79,6	72,7	82,4	
Příspěvek na péči	19 545	20 402	21 167	23 046	25 120	26 013	29 768	104,4	103,7	108,9	109,0	103,6	114,4	
Sociální příjmy celkem	470 119	476 372	486 484	492 952	509 243	534 883	578 596	101,3	102,1	101,3	103,3	105,0	108,2	

Pramen: MPSV

¹⁾ nezahrnuje výdaje na důchody v ozbrojených složkách a důchodové a důchodové a ostatní dávky vyplacené do ciziny, naopak je zahrnuto nekomerční důchodové pojištění, náhrady povah rehabilitační a ostatní dávky,

²⁾ bez ozbrojených složek a dávek vyplácených do ciziny,

³⁾ bez převodů na depozitní účet, vratek zamiklých dávek a převodů na příjmový účet státního rozpočtu,

⁴⁾ dávky v nezaměstnanosti vyplacené ÚP ČR a MPSV bez výdajů na bankovní a poštovní.

8. Základní informace o trhu práce

Pokračující příznivý vývoj ekonomiky se v roce 2019 projevila dalším poklesem nezaměstnanosti. Pokles nezaměstnanosti byl však pomalejší než v předchozích letech. Průměrný počet evidovaných uchazečů o zaměstnání poklesl o 29,5 tis. na 212,4 tis. Průměrný počet volných pracovních míst (340,3 tis.) o 54,8 tis. meziročně vzrostl. Došlo tak ke snížení průměrného počtu uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo z 0,8 v roce 2018 na 0,6. Průměrný počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu v nezaměstnanosti v roce 2019 meziročně vzrostl o 0,8 tis. na 77,3 tis. a průměrný podíl na celkové registrované nezaměstnanosti za celý rok představoval 36,4 % (proti 31,7 % v roce 2018). Průměrný podíl nezaměstnaných osob (vyjadřující podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu ve stejném věku, který počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti) se v roce 2019 snížil na hodnotu 2,8 %, tj. o 0,4 p. b.

Na konci roku 2019 dosáhl počet uchazečů o zaměstnání 215,5 tis. (v prosinci 2018: 241,9 tis.), nahlášeno bylo 341,0 tis. volných pracovních míst (na konci roku 2018: 324,4 tis.) a podíl nezaměstnaných osob poklesl na 2,9 % (v prosinci 2018: 3,1 %), počet uchazečů o zaměstnání připadajících na 1 volné pracovní místo klesl na 0,6 (na konci roku 2018 měl tento ukazatel hodnotu 0,7).

Na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání se značnou měrou podílely osoby ve věku 50 a více let, i když se jejich podíl meziročně snížil z 36,5 % na 35,9 %. Pokles počtu mladých do 25 let nebyl tak výrazný jako v předchozích letech a jejich podíl na celkové nezaměstnanosti se nepatrně zvýšil na 11,9 %. Trvalým problémem zůstává umisťování uchazečů s nižším vzděláním. Nejpočetnější skupinou uchazečů o zaměstnání jsou stále vyučení (35,1 %) a osoby se základním vzděláním vč. neukončeného (30,3 % celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Počet dlouhodobě nezaměstnaných osob (nezaměstnaných déle než 12 měsíců) poklesl meziročně z 60,5 tis. na konci roku 2018 na 44,8 tis., a jejich podíl meziročně poklesl z 26,1 % na 20,8 %. Pozitivní skutečností je pokles počtu a podílu osob nezaměstnaných déle než 24 měsíců, přesto je jich mezi dlouhodobě nezaměstnanými 59,6 %.

Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti v roce 2019 meziročně vzrostla ze 7 316 Kč na 7 922 Kč. Nárůst průměrné výše podpory souvisel s nárůstem mezd a platů obecně (včetně minimální mzdy), ale také s rostoucím podílem věkově starších uchazečů o zaměstnání, jejichž rozhodující příjem pro výpočet nároku na podporu v nezaměstnanosti je obvykle vyšší než u ostatních uchazečů o zaměstnání, zejména mladých. Navíc osoby starší 50 let mají i delší podpůrnou dobu.

Výdaje související s výplatou podpor v nezaměstnanosti v roce 2019 dosáhly 8 144 mil. Kč a byly ve srovnání s rokem 2018 vyšší o 602 mil. Kč. Důvodem byl především nárůst průměrné výše podpory a také přes klesající nezaměstnanost relativně vysoký počet nově zaevidovaných uchazečů o zaměstnání (ve srovnání s rokem 2018 byl meziročně vyšší o 3,6 tis osob).

Na aktivní politiku zaměstnanosti bylo ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu v roce 2019 na MPSV a Úřadu práce České republiky vynaloženo 2 347 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2018 poklesly výdaje na APZ o 2 051 mil. Kč.

Dále bylo v rámci státní politiky zaměstnanosti ze státního rozpočtu vynaloženo 7 405 mil. Kč jako příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce a 278 mil. Kč na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele (insolvenci).

Příznivý vývoj ekonomiky se projevila poklesem nezaměstnanosti a zároveň růstem zaměstnanosti. V roce 2019 celková zaměstnanost podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil ČSÚ ve všech sférách národního hospodářství České republiky vzrostla na 5 303,1 tis. osob, meziročně byla však vyšší pouze o 9,3 tis. osob, tj. o 0,2 %.

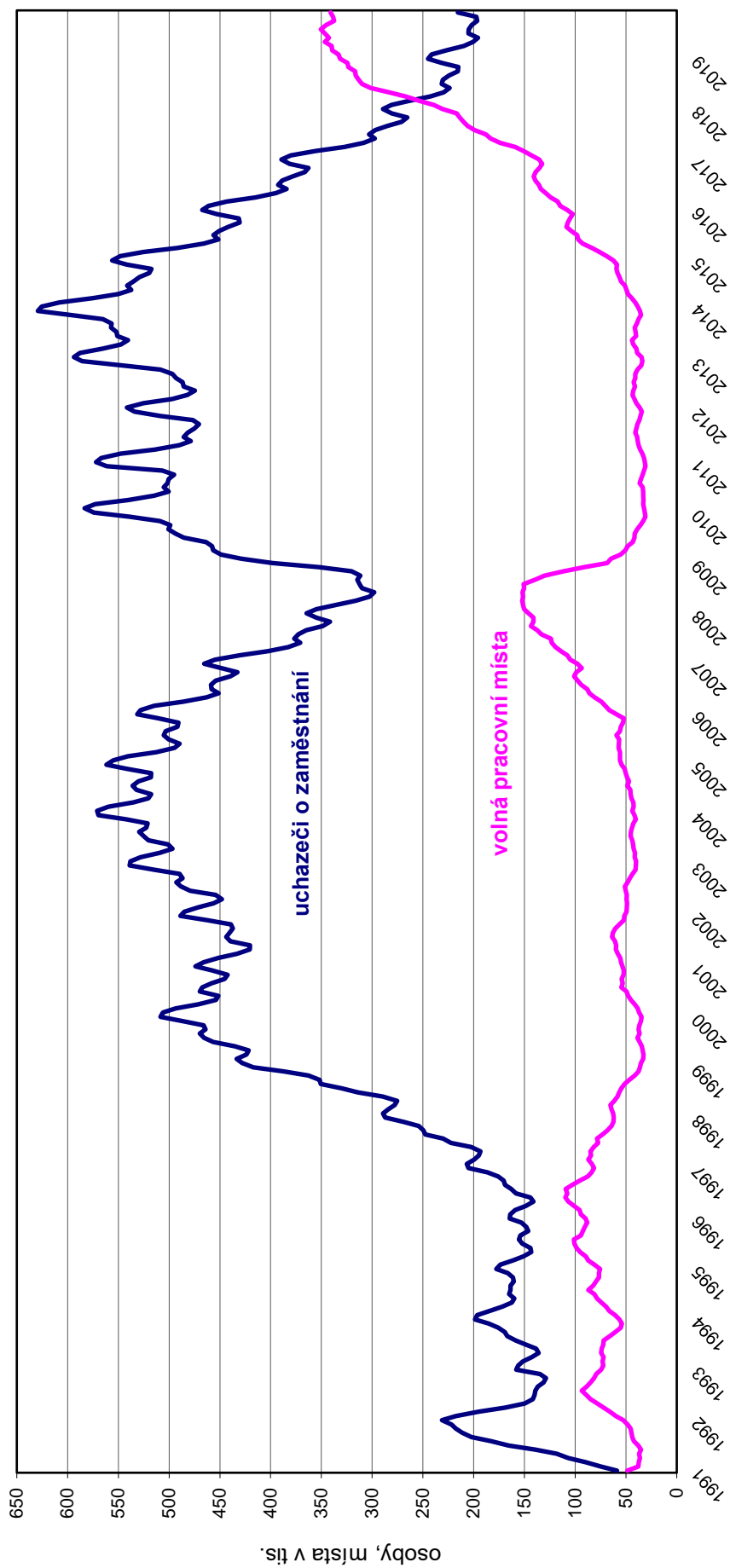
Základní ukazatele trhu práce

	Rok										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Průměrný počet zaměstnaných osob (v tis.)	4 872	4 890	4 937	4 974	5 042	5 139	5 222	5 294	5 303		
Průměrný podíl nezaměstnaných osob (v %)*	6,7	6,8	7,7	7,7	6,6	5,6	4,3	3,2	2,8		
Podíl nezaměstnaných osob v prosinci (v %)*	6,8	7,4	8,2	7,5	6,2	5,2	3,8	3,1	2,9		
Průměrný počet uchazečů o zaměstnání	507 779	504 381	564 448	561 437	478 875	405 957	317 612	241 921	212 409		
Počet uchazečů o zaměstnání k 31. 12.	508 451	545 311	596 833	541 914	453 118	381 373	280 620	231 534	215 532		
OZP	63 092	62 038	62 789	61 146	58 584	54 555	46 009	38 268	33 726		
absolventi a mladiství	33 508	36 120	39 546	27 504	22 023	16 976	11 440	10 257	9 729		
ženy	250 301	266 593	289 501	268 942	227 949	191 996	140 880	117 822	108 718		
nezaměstnaní déle než 6 měsíců	264 513	290 268	346 197	322 762	253 335	201 722	135 466	93 264	77 362		
nezaměstnaní déle než 12 měsíců	184 130	192 234	236 981	237 165	187 555	144 163	94 512	60 529	44 828		
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	129 951	107 937	120 030	115 747	108 287	102 950	85 647	82 355	81 579		
Průměrný počet uchazečů s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	132 421	104 472	117 946	115 908	101 789	97 870	87 129	76 792	77 282		
Průměrný počet volných pracovních míst	36 493	39 878	38 964	48 682	90 339	127 926	178 150	285 472	340 347		
Počet volných pracovních míst k 31. 12.	35 784	34 893	35 178	58 739	102 545	132 496	216 629	324 410	340 957		
Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo k 31. 12.	14,2	15,6	17,0	9,2	4,4	2,9	1,3	0,7	0,6		

Pramen: MPSV a ČSÚ (údaj o zaměstnanosti přebírán z VŠPS)

* Podíl nezaměstnaných osob, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let k obyvatelstvu stejného věku, nahradil od ledna 2013 dosavadní ukazatel míry registrované nezaměstnanosti (údaje za roky 2011 - 2012 jsou zpětně přepočítány)

Počet uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst

Výdaje státního rozpočtu na státní politiku zaměstnanosti

v tis. Kč

	Rok										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Výdaje na SPZ	23 132 685	22 736 413	17 836 581	15 274 848	17 963 913	20 117 163	22 585 754	20 324 185	18 457 077	18 952 868	18 173 792
v tom: PPZ	15 077 723	13 354 778	10 349 149	8 759 749	9 674 752	9 279 634	8 303 370	8 254 527	7 853 520	7 542 836	8 144 407
APZ	4 953 467	6 171 493	3 815 886	2 595 049	4 285 714	6 426 949	9 732 826	6 866 805	4 760 642	4 398 223	2 346 964
APZ - z toho:											
- SÚPM	411 950	622 235	511 807	309 019	408 375	320 933	365 518	384 605	403 276	226 943	111 845
- VPP	292 931	401 697	550 265	273 001	379 226	166 827	187 263	389 029	1 244 001	837 847	1 079 778
- rekvalifikace	119 388	96 676	85 421	101 923	166 300	62 414	69 230	117 227	21 183	9 268	1 374
- zaměstnávání OZP	323 545	323 661	255 783	121 143	52 854	88 866	60 462	57 994	44 946	19 960	29 659
v tom:											
- zřízení chráněných prac.míst	84 475	80 967	41 518	36 718	44 513	80 006	51 354	46 704	33 858	7 196	19 472
- provoz chráněných prac. míst	231 848	234 637	207 988	80 072	3 254	3 049	2 588	2 885	2 982	3 869	2 648
- příspěvek OSYC ¹⁾	4 094	4 463	3 161	2 066	2 374	2 515	2 333	2 078	1 777	2 085	1 850
- pracovní rehabilitace	3 129	3 594	3 116	2 286	2 713	3 296	4 186	6 326	6 317	6 810	5 688
- cílené programy ²⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- programy ESF ³⁾	2 736 538	4 175 475	2 156 359	1 502 859	3 232 952	5 755 199	9 022 131	5 860 679	2 948 024	3 124 025	1 075 315
- investiční pobídky ⁴⁾	1 010 368	509 092	226 899	267 891	30 765	7 950	11 825	42 300	59 500	134 611	28 000
- ostatní ⁵⁾	58 747	42 657	29 351	19 213	15 242	24 761	16 397	14 971	39 712	45 569	20 995
příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávající více než 50% OZP	2 257 461	2 712 304	3 282 404	3 468 251	3 670 239	4 018 724	4 320 059	4 952 515	5 675 572	6 754 655	7 404 749
insolvence	844 033	497 837	389 142	451 799	333 208	391 856	229 500	250 339	167 343	257 154	277 672
služby za zaměstnanosti a administrativ⁶⁾	4 695 252	4 249 245	3 717 353**	4 468 000**	4 748 500	5 271 666	5 641 823	5 432 066	5 779 194	6 321 666	6 707 927

Pramen: MPSV

¹⁾ příspěvek osobám samostatně výdělečně činným (OSVČ) se zdravotním postižením na vytvoření a provoz chráněných pracovních míst²⁾ podle § 120 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (zahrnuje regionální cílené programy k řešení nezaměstnanosti a Program na podporu obnovy nebo technického zhodnocení hmotného investičního majetku, který slouží pracovnímu uplatnění osob se zdravot. postiž.)³⁾ včetně nástrojů APZ financovaných v rámci projektů ESF (VPP, SÚPM, rekvalifikace)⁴⁾ zahrnují investiční pobídky a program na podporu tvorby nových míst⁵⁾ zahrnuje náklady na informační materiály vydávané ÚP a SSZ, ostatní programy podpory zaměstnanosti, náklady na APZ, n. n., do roku 2006 též projekty ESF, v r. 2014 a 2015 i aktivizační pracovní příležitosti⁶⁾ zahrnuje kapitálové a věcné výdaje vč. výdajů na platy, ost. platby za provedenou práci a pojistné

* ve vyšším objemu jsou zahrnuté výdaje vlastního ministerstva za služby poskytované pouze firmou Gordic pro potřeby ÚP ČR (případně výdaje MPSV spojené s programovým vybavením a službami jiných dodavatelů nemá ÚP ČR k dispozici)

** jde pouze o výdaje realizované ÚP ČR v roce 2012

9. Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)

Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS) byl vyvinut v sedmdesátých letech minulého století Statistickým úřadem EU (Eurostat) společně s odborníky z členských států Evropského společenství jako specifický nástroj vzájemně srovnatelného statistického sledování sociální ochrany v jeho členských státech a je během svého užívání v omezené míře podrobován metodickým korekcím, doplňkům a upřesněním. Pro využití tohoto systému v ČR byla v roce 2000 na základě dohody mezi ČSÚ a MPSV ustavena meziresortní pracovní skupina pod gescí MPSV, která řeší jeho zavádění v podmínkách ČR. V současné době jsou za ČR dostupné výstupní tabulky Základního systému ESSPROS v časové řadě 1995 – 2018, modulu počtu příjemců důchodů pro období 2000 – 2018 (metodicky v definitivní mezinárodně srovnatelné podobě až od roku 2006). Pro modul čistých dávek na sociální ochranu byla v mezinárodní řešitelské pracovní skupině vytvořena metodika zaručující jejich mezinárodní srovnatelnost a za ČR již jsou zpracovány údaje za léta 2007 – 2018.

ESSPROS se člení na Základní systém (ZS) odpovídající standardním informacím o příjmech a výdajích v oblasti sociální ochrany a moduly poskytující doplňkové statistické informace. Veškeré transakce, které spadají do rámce ESSPROS, by měly být účetně podchyceny. V případech, kdy není účetnictví v potřebné míře k dispozici, je možné využít údajů ze statistických a jiných administrativních zdrojů, výjimečně i odborných odhadů.

Sociální ochrana je v ZS definována jako veškeré intervence ze strany veřejných nebo soukromých organizací, jejichž cílem je osvobodit domácnosti a jednotlivce od břemene stanoveného balíku rizik nebo potřeb za předpokladu, že neexistují simultánní reciproční ani individuální ujednání. Seznam rizik nebo potřeb je definován na základě dohody prostřednictvím těchto osmi funkcí sociální ochrany:

1. Nemocenská/zdravotní péče
2. Invalidita
3. Stáří
4. Pozůstalí
5. Rodina/děti
6. Nezaměstnanost
7. Bydlení
8. Sociální vyloučení, které není jinde klasifikováno

Základní systém řeší pouze sociální ochranu poskytovanou ve formě plateb v hotovosti, náhrad a přímo poskytovaného zboží a služeb domácnostem a jednotlivcům. Specifické informace potřebné k dokonalému monitorování daných funkcí systému jsou pak zabezpečovány v jednotlivých modulech.

Základní systém ESSPROS stanovuje definice a popisuje třídění programů sociální ochrany. Za program sociální ochrany je považován zvláštní soubor pravidel podporovaných jednou nebo více institucionálními jednotkami, které řídí úhradu dávek sociální ochrany a jejich financování. Podmínkou je, že lze za takto definovaný program sestavit zvláštní účet příjmů a výdajů. Programy jsou tříděny do kategorií, přičemž důležitým kritériem je

- rozhodování (programy veřejné, soukromé),
- právní prosazování (programy povinné, nepovinné),
- stanovení nároků (programy příspěvkové, nepříspěvkové),
- rozsah (programy univerzální, obecné, speciální),
- úroveň ochrany (programy základní, doplňkové).

Příjmy programů sociální ochrany jsou v základním systému ESSPROS klasifikovány podle typu (sociální příspěvky, standardní příspěvky vlády, převody z jiných programů a další příjmy) a podle původu, tzn., ze kterých institucionálních sektorů pocházejí. Rovněž výdaje programů sociální ochrany jsou klasifikovány podle typu nebo důvodu, pro který jsou vypláceny.

Systém ESSPROS identifikuje přesné důvody, pro které je dávka v rámci určitého programu poskytována, a zařídil ji do příslušné funkce a dále v rámci podrobnějšího členění. Rovněž umožňuje vymezení programů sociální ochrany s ohledem na zvyklosti a specifika každé členské nebo kandidátské

země tak, aby pokrývaly veškeré ve společnosti existující dávky sociální ochrany a daly se jednoznačně zařadit podle výše zmíněných kritérií. Toto je jediný způsob, jak zajistit srovnatelné statistiky mezi zeměmi s vědomím, že se členské země do značné míry odlišují z hlediska institucionální organizace systému sociální ochrany.

V tabulce 9.1 jsou prezentovány výdaje na sociální ochranu ZS ESSPROS podle funkcí sociální ochrany v časové řadě za období 1995 až 2018. Podrobnější údaje a mezinárodní srovnání úrovně sociální ochrany v rámci EU i některých dalších evropských zemí dle metodiky ESSPROS lze pak nalézt na webových stránkách Eurostatu. Odtud jsou do tabulky 9.2 převzaty poslední zveřejněné údaje obsahující srovnání vybraných evropských zemí podle podílu jejich celkových výdajů na sociální ochranu k HDP.

Základní systém ESSPROS - výdaje na sociální ochranu podle funkcí sociální ochrany

v mil. Kč

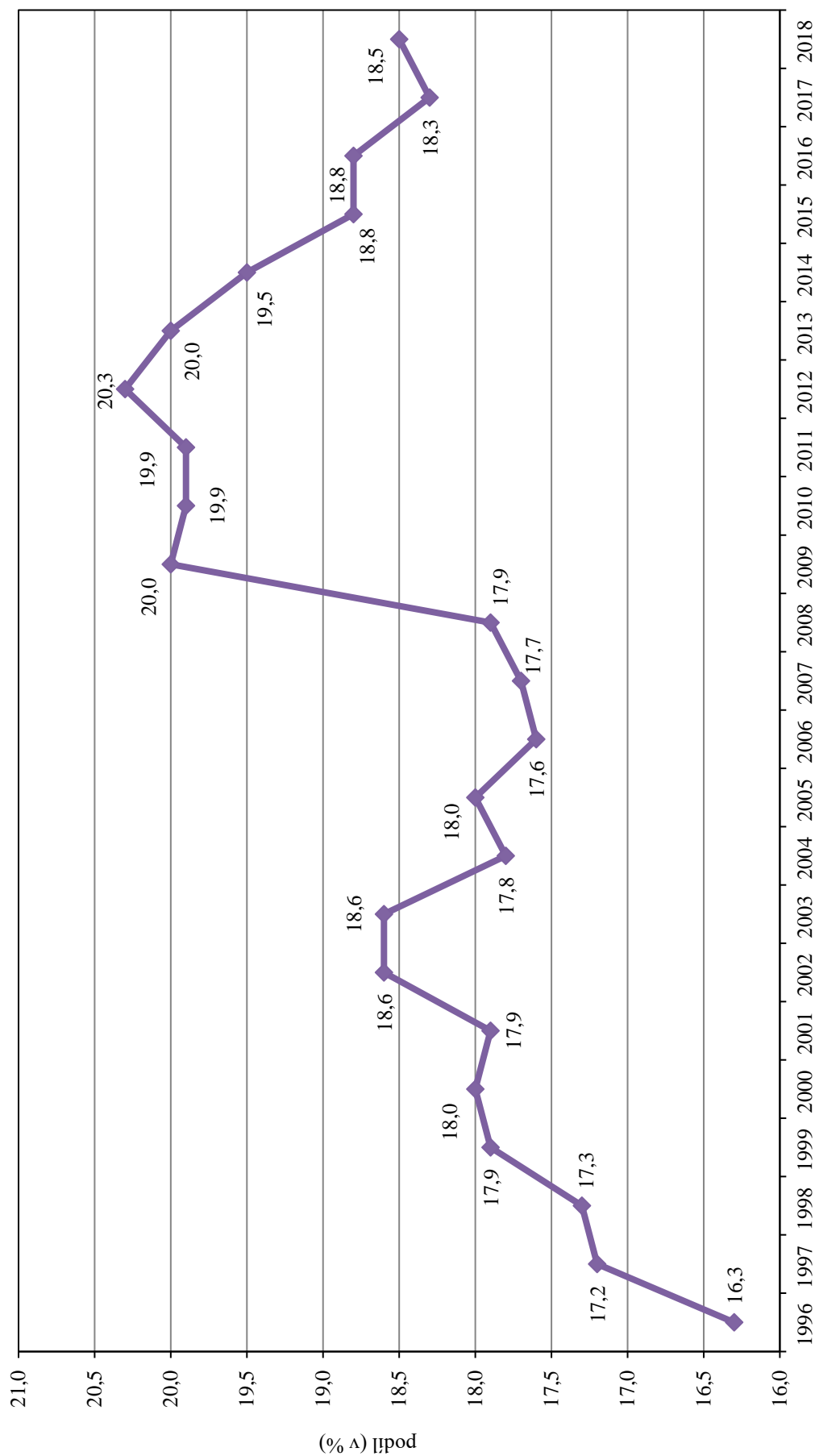
Funkce sociální ochrany	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1. Nemocenská/zdravotní péče	185 298	195 067	199 876	215 487	222 767	239 254	239 185	241 461	245 410	244 390	258 317	268 119	283 086	297 457	323 369
2. Invalidita	41 430	43 056	49 829	52 512	54 823	57 176	57 710	57 509	55 624	54 848	54 331	55 834	56 536	57 961	60 401
3. Stáří	194 507	212 206	227 174	254 174	281 441	310 322	321 475	340 972	358 033	352 051	360 486	371 288	381 416	399 707	422 204
4. Pozůstalí	22 739	23 670	24 864	26 741	27 182	28 297	27 824	28 575	28 696	28 719	28 523	29 003	28 687	29 419	30 230
5. Rodina/děti	44 164	56 795	59 762	74 809	79 616	80 013	79 091	73 093	71 176	72 953	71 419	74 323	77 332	79 669	89 564
6. Nezaměstnanost	20 877	19 767	18 618	22 060	23 666	39 283	31 020	27 291	25 987	26 774	24 807	22 714	22 661	23 135	23 890
7. Bydlení	2 623	2 547	2 389	2 205	2 194	2 896	4 307	5 589	7 501	10 310	12 203	12 409	12 259	11 131	9 675
8. Sociální vyloučení jinde neklasifikované	15 153	15 136	16 202	7 353	6 444	8 819	8 560	10 234	13 106	12 661	13 512	12 684	11 928	10 338	9 813
Výdaje celkem*	526 791	568 244	598 714	655 341	698 133	766 060	769 172	784 724	805 533	802 706	823 598	846 374	873 905	908 817	969 146

Pramen: MPSV

Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu pro Základní systém ESSPROS

* celkové výdaje nezahrnují administrativní náklady

Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP

Podíl výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích

v % HDP

												
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
EU28	.	26,0	28,8	28,6	28,3	28,7	28,9	28,7	28,4p	28,1p	27,8p	.
BE - Belgie	26,3	27,9	30,2	29,6	29,9	29,7	30,0	30,0	29,8	29,2	28,8	28,8
BG - Bulharsko	13,4	14,7	16,1	17,1	16,5	16,5	17,6	18,5	17,7	17,4	16,9	16,9
CZ - Česká republika	17,6	17,9	20,1	20,0	20,1	20,4	20,2	19,7	19,0	18,9	18,6	18,7
DK - Dánsko	30,4p	30,4	34,3	34,0	33,5	33,6	34,5	34,4	33,7	32,5	32,2	31,5
DE - Německo	27,0	27,4	30,8	30,1	28,8	28,9	29,3	29,1	29,4	29,7	29,7p	.
EE - Estonsko	11,9	14,6	18,7	17,4	15,5	14,9	14,8	14,8	16,0	16,6	16,0	.
IE - Irsko	17,7	20,4	24,2	25,1	24,5	23,9	22,9	21,1	16,0	15,7	15,0	14,3
EL - Řecko	21,3	22,8	24,8	25,9	27,3	28,1	26,4	26,0	26,1	26,1p	25,2p	.
ES - Španělsko	20,4	21,6	24,7	24,8	25,5	25,7	26,0	25,5	24,7	23,8p	23,4p	23,6p
FR - Francie	30,4	30,8	33,2	33,2	33,0	33,8	34,2	34,5	34,3	34,3	34,1	33,8p
HR - Chorvatsko	.	18,8	21,0	21,3	21,0	21,6	21,4	21,8	21,8	21,8	21,6	21,7
IT - Itálie	25,6	26,6	28,7	28,7	28,4	29,1	29,7	29,8	29,7p	29,2p	28,9p	28,9p
CY - Kypr	16,4	17,6	19,1	18,7	20,1	20,9	23,0	20,2	20,1	19,5	18,6	18,4
LV - Lotyšsko	10,6	12,1	16,8	18,2	15,3	14,3	14,6	14,5	14,9	15,1	14,9	15,2p
LT - Litva	14,2	15,9	21,0	19,2	17,0	16,3	15,4	15,3	15,7	15,4	15,1	15,9p
LU - Lucembursko	19,5	20,9	23,4	22,5	21,8	22,7	23,1	22,5	22,1	21,3	21,9	22,6
HU - Maďarsko	22,1	22,3	22,7	22,5	21,6	21,2	20,7	19,8	19,1p	18,9	18,3	17,7p
MT - Malta	17,8	18,2	19,6	19,3	18,9	19,2	18,9	18,2	16,8	16,6	16,1	.
NL - Nizozemsko	25,9	26,1	29,0	29,3	29,9	30,6	30,8	30,6	29,9	29,5	29,3	.
AT - Rakousko	27,0	27,6	29,6	29,6	28,8	29,2	29,6	29,8	29,9	29,9	29,4	29,1
PL - Polsko	18,4p	19,3p	20,3p	19,7p	18,7	18,9	19,6	19,3	19,4	21,0	20,3	19,8
PT - Portugalsko	23,0	23,4	25,8	25,8	25,8	26,4	27,6	26,9	25,7	25,1	24,6	24,2
RO - Rumunsko	13,3	13,7	16,2	17,5	16,6	15,4	14,9	14,7	14,6	14,6	14,4	.
SI - Slovinsko	21,0	21,0	23,7	24,4	24,5	24,7	24,6	23,9	23,8	23,3	22,6p	22,1p
SK - Slovensko	15,7	15,7	18,4	18,1	17,7	17,8	18,3	18,4	18,0	18,4	18,2	.
FI - Finsko	24,4	25,0	28,9	29,1	28,7	29,9	31,0	31,7	31,8	31,6	30,6	.
SE - Švédsko	27,4	27,8	29,9	28,4	28,0	29,1	29,9	29,4	29,0	29,4	28,8	28,2p
UK - Velká Británie	24,6	25,5	28,3	28,6	28,6	28,6	28,0	27,2	27,3	25,8	26,3p	.
IS - Island	20,3	20,7	23,3	22,5	23,2	22,9	22,6	23,1	22,2	22,3	23,3	.
NO - Norsko	22,1	21,8	25,6	25,2	24,8	24,6	25,1	26,1	28,0	29,2	28,4	.
CH - Švýcarsko	23,9	23,6	25,8	25,9	25,8	26,6	27,4	27,2	27,8	28,0	28,3	27,5
RS - Srbsko	.	21,6	23,1	22,6	21,4	22,6	21,9	22,0	20,7	20,3	19,5	19,4
TR - Turecko	11,1	.	13,5	12,8	12,3	12,5p	12,2	12,1	12,0	12,9	12,3	.

Pramen: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tps00098&language=en>), údaje k 8.10.2020

p = předběžný údaj

Účelová neperiodická publikace

**Základní ukazatele z oblasti práce
a sociálního zabezpečení
ve vývojových řadách a grafech
2019**

Vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2
Vyšlo v roce 2020, 54 stran